

Redaktora ziņa

Torte ar mazuma piegaršu

Jaungada vēlējumos lietojam vārdu «daudz». Tā ierasts. Daudz laimes, daudz veselības, daudz prieka, naudas... Jauki un mīļi teikumi, arī es tādus gadu mijā saņemu un pats radiem un paziņām saku. Bet ar avīzes starpniecību gribētos izteikt kādu citu vēlējumu — pretēju jēdzienam «daudz».

Lai mums pēc iespējas biežāk liktos, ka izdarīts par maz, nepietiekami. Tas nenozīmē pārspīlēti sūkstīties par to, cik vakar darītais ir slikts, ka paveiktais nekam neder. Tas nozīmē no visparastākajiem ikdienas miltiem cept tādu maizi, pēc kuras apēšanas galvenā izjūta ir *mazuma piegarša*. Pāri lai paliek tikai ieraugs — dziņa darīt tālāk.

Kļūdoties, krist, celties, piedot, mēģināt no jauna. Un riskēt — kaut ko lūkot pavisam citādi.

Un vēl kāda atziņa jaunajam gadam. Ciemojoties *Alksbirzēs*, Aldonis Zumbergs man teica apmēram šādu domu: ir tā, ka dzīve tev pēkšņi piedāvā izdevību, saka — redz, kur tava vieta! Tad jābūt gatavam to izmantot.

Cik labi ir, ja neesi apmierinājies ar kādu vienu «nišu», bet, izjūdzams mazuma piegaršu, strādājis vēl vairākos citos virzienos. Micijis ne vien rupjmaizi, bet izmēģinājis roku arī plātsmaizes, raušu un tortes cepšanā! Guvis prieku no pašas darīšanas.

No labās neapmierinātības izaug viss lielais. Tādī, nepieķāpīgi pret

sevi, man šķiet arī krietna tiesa šā numura rakstu varoņu. Vai tā būtu vidusskolas vizuālās mākslas skolotāja Sandra Braže, sporta skolotāja Una Sila, vai tie cilvēki, kas, redaktora mudināti un arī neskuabināti, piedāvājuši avīzei idejas vai pat paši uzrakstījuši.

Tad pēkšņi notiek viena no skaistākajām pārvērtībām — daudzas mazās tortītes summējas vienā lielā. Un tas ir tik neizmērojami DAUDZ. Svarīgais lielums, ko nevienā naudā neizmērīt. Citiem vārdiem — viens no iemesliem, kāpēc mēs dzīvojam.

Lai dzīve 2002. gadā mums būtu torte ar mazuma piegaršu!

Alnis Auziņš

Vēl šajā reizē

- 3. lpp. Dundaga kā uz delnas.
- 4. lpp. Cik Kārļu bija Kārļmuižā?
- 5. lpp. Mūsdienu patriarhāts Zumbergu gaumē.
- 6. lpp. «Dundagas vārpa» skaita graudus.
- 7. lpp. Sandra Braže: «Ja ilgstoši nenodarbina smadzeņu labo puslodi, tad tas ir gluži tāpat, it kā labo roku piesietu pie sāniem un darbinātu tikai kreiso.»
- 8. lpp. Telefonaptauja «Kādam jābūt kafejnīcai Dundagas pilī?»

Dundaga cita acīm

Lai uzzinātu, kāda Dundaga izskatās no putna lidojuma, tā ir jānofotografē no lidmašīnas. Bet var arī lūgt interviju cilvēkam, kas reizē ir dundzīņš un Saeimas deputāts, kas redz no malas un vienlaikus kopskatā. Piedāvājam sarunu ar *Annu Seili*.

— Ka Dundagas pagasts attīstījies līdz šim, kāds tas izskatās citu pagastu starpā? Kas sekmējies, kas mazāk izdevies?

— Dundagas pagasts ir Latvijā pamanāms un ievērots ne tikai tāpēc, ka tas ir lielākais, bet arī tāpēc, ka spējis nostiprināt reputāciju pārējo pašvaldību vidū gan ar oriģinālām un dzīvotspējīgām reformām, gan arī kā prasmīgs jaunu saimniekošanas paņēmieni apguvējs sarežģītā ekonomiskā situācijā.

Slavējami ir tas, ka pašvaldības deputātu viedokļus un saimniecisko darbību Dundagā nav spējušas ietekmēt dažādas kampaņas. Ir izdarīts viss iespējamais, lai iedzīvotājiem būtu nodrošināta pieklājīga sociālā un medicīniskā aprūpe.

Topā joprojām turas Dundagas vidusskola, kuras mācību procesā iesaistīti vietējie speciālisti, un par mācību kvalitāti liecina lielais Dundagas absolventu skaits augstākajās mācību iestādēs. Veiksmīgi darbojas atsevišķas zemnieku saimniecības. Aug Slīteres nacionālā parka popularitāte un ietekme. Tūrisma biznesa sāk izkūņoties no bērnu autiņiem, un ar laiku, prasmīgi uzlabojot un «sabiezinošā» pakalpojumu tīklu, varētu dot pašvaldībai papildu nodokļu maksājumus. Reti kurai lauku pašvaldībai ir sava Mākslas un mūzikas skola, reti kurai ir pašai sava 13. gadsimta pils un tāda kultūras un izglītības darbinieku dzimtu bagātība. Tā ir laba vizītkarte, kuru ar pagasta vadības atbalstu jau prasmīgi izmanto. Īpaši jāpaslavē dundadznieku spējas iesaistīties dažādos sadarbības projektos, prasme pieprasīt un aizstāvēt valsts budžeta līdzekļu iedalīšanu nozīmīgu kultūrvēsturisku objektu saglabāšanai un apsaimniekošanai. Dundaga ir iniciatore Ziemeļkurzemes pašvaldību informācijas sistēmas izveidei. Mani ļoti priecē vietējās piensaimnieku kooperatīvās sabiedrības produkcija, kaut arī šīs sabiedrības valde vairākkārt ir padusi bažas par nākotni, stāvēt uz Eiropas sliekšņa. Neesmu novērojusi

Ar mazbērniem *Birzkalnu* pagalmā.

Foto no Annas Seiles personiskā arhīva

Dundagā pārāk lielas politiskās kaislības, tas acīmredzot ir skaidrojams ar iedzīvotāju atturīgajiem raksturiem, kaut arī Latvijas neatkarības atgūšanas un barikāžu laikā dundadznieku atbalsts Rīgai bija pārsteidzoši aktīvs, vienmēr istajā laikā un vietā. Priecē, ka Dundagā nenorimst sportistu gars. Aina Pūliņa un Dainis Derkevics jaunajiem parāda, ka «ir ozoli vēl Latvijā».

— Kādi varētu būt mūsu tālākās attīstības galvenie ceļi?

— Nav viegli norādīt pareizo virzienu. Trūkumus, protams, redzu. Daudz kas ir atkarīgs no valsts nozīmes ceļu stāvokļa, jāmāk «izspiest» to asfaltēšanu, jo tikai tā Dundaga «izcirtis logu» uz lieljūru (caur Mazirbi) un mazjūru (caur Ģipku). Tas vairs nav tik neiespējami, jo nodokļi pārdaļīti par labu Satiksmes ministrijai.

Bet trumpju dūzis laikam gan ir meža resursi, no kuru prasmīgas izmantošanas labums būs uzņēmējiem un mežu īpašniekiem. Diemžēl ar mežiem bagātajai pašvaldībai lielā nodokļu plūsma aiziet garām, uz valsts budžetu, atstājot vietējo maciņā tikai nekustamā īpašuma nodokli. Te varētu līdzēt laba sadarbība ar Latvijas Amatniecības kameru, veidojot kopapstrādes uzņēmumus. Suvenīri, vienkāršas mēbeles, darbarīki, saimniecībā noderīgas lietas, — un katrs tūristu autobuss vietējo uzņēmēju vai amatnieku maciņos atstātu spožus latīņus. Pašvaldība varētu iedibināt šos sakarus ar Latvijas Amatniecības kameras vadību. Tāpat tai būtu jāpadomā, kā iesaistīt iztikas līdzekļu pelnīšanā to

neuzņēmīgo iedzīvotāju daļu, kura grimst nabadzībā un alkoholā. Varbūt rezultātus atnesīs plānotā atgriešanās pie pagasta kādreizējā administratīvā iedalījuma.

— Kā jūs pati jūtaties, ar vienu kāju esot Rīgā, lielajā politikā, ar otru — savā īpašumā uz zemē? Ko Dundaga jums dod? Vai pagasts pratis izmantot jūsu iespējamo pieņemumu?

— Šeit jūtos labi. *Birzkalnu* saimniecību esam uzticējuši jaunākajam dēlam, kuram, šķiet, nav pilsētnieka dvēseles. Mājās cenšos atgriezties katrā nedēļas nogalē. Tur saimniekotāju un palīgu netrūkst — paņemu un radu ir daudz, *Birzkalnos* viņiem patīk.

Dundaga mani laikam pietur pie zemes. Mūs, Saeimas deputātus, parasti peļ, ka neko no dzīves nesaņemam. Par šo saprašanu es nevaru žēloties, kaut arī ne vienmēr spēju panākt problēmu atrisināšanu Saeimā. Prieks, ja varu palīdzēt ar padomu īpašumu atgūšanas u.c. lietās. Pagasta vadība, protams, izmanto katru mazāko iespēju, lai no manis «izspiestu sulu». Reizēm gan kļūst skumīgi, jo uz vietējiem pasākumiem reti kad spēju ierasties: darbs dzen darbu. Tā nu vairāk darbojos aizkulisēs. Varbūt tas arī pareizi, jo nevar jau pārāk aktīvi nodarboties tikai ar viena pagasta interešu aizstāvību. Gan 5., gan 6., gan 7. Saeimā esmu ievēlēta no Vidzemes.

Veiksmi dundzīņiem! Nepalikt ne lepnīem, ne iedomīgiem, pacietīgi vīkt savu rūpju vezumiņu un domāt ne tikai par sevi, bet arī par kaimiņiem!

Alnis Auziņš

Dundaga pašu acīm

Kāds atskatoties liekas aizvadītais gads? Kas labs varētu notikt 2002. gadā? Kādi dzīves samezgļojumi Dundagā mūs visvairāk uztrauc un kam pirmām kārtām būtu jāmeklē risinājumi? Par to, apsēžoties pie *apaļa galda*, 9. janvārī sprieda Attīstības nodaļas vadītāja **Gunta Abaja**, laikraksta «Dundadznieks» redaktors **Alnis Auziņš**, vidusskolas direktors **Imants Brusbārdis**, pils direktore **Anda Felša**, 12. a klases skolniece **Kristīne Fogeļe**, pagasta padomes priekšsēdētājs **Gunārs Laicāns**, 9. a klases skolnieks **Raimonds Lugeņins**, pensionāre **Aina Pūliņa**, Slīteres nacionālā parka sabiedrisko attiecību speciāliste **Alanda Pūliņa**, pensionāru apvienības vadītāja **Hilda Vitmane**, Mākslas un mūzikas skolas direktore **Linda Vīksna** un ev. luteriskās draudzes mācītājs **Mārcis Zeiferts**.

G. Abaja: — Gan pašvaldība, gan pagasts kopumā aizvadītajā gadā ir strādājuši daudzos projektos. No tehnoloģiju progresa viedokļa notikums par sevi ir *Internet* izmantošanas iespēju paplašināšana, no sabiedrības aktivitātes viedokļa — vēlēšanas, kas savīlpoja visus slāņus, kultūras jomā — teātra dienas.

A. Auziņš: — Man svarīgākais notikums divos Dundagā aizvadītajos mēnešos ir jaunās pagasta avīzes nodibināšana.

I. Brusbārdis: — Sadarbībā ar pagasta padomi un Attīstības nodaļu ir radīti projekti, kas ļauj atjaunot skolas materiālo bāzi. Pērn uzbūvētajā katlu mājā valsts investīcijas ir 31 000 latu, pagasta līdzfinansējums — 7 000. Šogad investīciju programma turpināsies. Ir jānomaina visi skolas logi, un šajā apjomīgajā darbā valsts finansējums ir Ls 40 000, pagasta atbalsts — vairāk nekā Ls 10 000. No pašvaldības esam saņēmuši visu budžeta paredzēto, ieguvuši arī papildu līdzekļus, kas ļāvis izremontēt sporta zāli, iegādāties jaunu tehniku fizikas, ķīmijas un dziedāšanas kabinetam.

Bet — pagastā jātiek skaidrībā par *mazās* skolas likteni. 1950. gados būvētajā ēkā durvis un logi ir sapuvuši, sporta zāles grīda nav lie-

tojama. Vai nu jāveic kapitālais remonts, vai jāceļ piebūve.

Mācību darbā labs rādītājs bija tas, ka gandrīz visos mācību priekšmetos notika skolas olimpiādes. Labākie brauca uz rajona un pēc tam — uz valsts olimpiādēm.

Priecājamies par labo sadarbību ar Skovbo komūnu Dānijā. Pērnā vasar dāņu skolēni ciemojās pie mums, rudenī mēs bijām Dānijā. Viņi mums piedāvāja iedzīlīnāties sarežģītās tēmās — «Jauniešu politika Skovbo» un «Jaunieši un demokrātija». 24. aprīlī dāņi ieradās Dundagā, esam vienojušies par kopīgu abu valstu jauniešu avīzes izveidi.

Dundagā, arī mūsu vidusskolā viesojās daļa no Latvijas izglītības darbinieku foruma. Pēc tam saņēmām pateicības vēstuli par labo uzņemšanu. Skolā veidojas jauniešu interešu klubs «Cilvēks un kultūrvidē», skolēni jau tikušies ar rakstnieci Noru Ikstenu un tulkotāju Maimi Grinbergu. Šādi pasākumi jauniešiem liek aizdomāties par svarīgiem jautājumiem, kaut vai — ko cilvēkam nozīmē pašpietiekamība.

A. Felša: — Es nozīmības ziņā pirmajā vietā lieku pašvaldības vēlēšanas, tālāk — visus pārkārtojumus, kas skāra tautas namu, Mākslas un mūzikas skolu un slimnīcu. Vēl jāatzīmē pils jumta remonts, skolas katlu mājas izbūve, *Internet* pieslēgums, jaunā avīze un jaunā aptieka.

Sīkāk par pils darbu. Jumta remonts bija vissvarīgākais. Pērn no mainījām 820 m² dakstiņu. No kopējām izmaksām — Ls 16 900 — Ls 11 000 bija valsts investīcijas, Ls 1 000 Pieminekļu inspekcijas, pārējais — pašvaldības līdzfinansējums. Liels prieks, ka darbi šogad turpināsies — jānomaina 600 m² dakstiņu. Valsts ieguldījums būs 10 000 latu. Uzrakstīju projektu Pieminekļu inspekcijai, jo vēl nepieciešami Ls 4700.

Oktobrī par kultūras darba organizatori sāka strādāt Rudīte Baļķīte. Esam mēģinājuši rīkot izstādes, bērnu un pieaugušo

(Turpinājums 6. lpp.)

Vēstis

Pagājušā gada nogalē Dundagas vidusskola saņēmusi pateicības vēstuli no Latvijas Lauksaimniecības universitātes par sekmīgi sagatavotiem reflektantiem.

7. janvārī Dundagu kārtējo reizi apmeklēja Latvijas Universitātes Vides zinātnes un pārvaldības institūta vides pārvaldības maģistrantūras studenti. Ciemiņi, kuros šoreiz īpaši interesēja ūdenssaimniecība un atkritumu saimniecība, tikās ar pagasta vadību un speciālistiem, un ar laikraksta «Dundadznieks» redaktoru, kā arī intervēja pagasta iedzīvotājus.

Kā zināms, Ziemeļkurzemes biznesa asociācija noslēgusi sadarbības līgumu ar Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Talsu rajona nodaļas konsultāciju sektoru par semināru rīkošanu. **17. janvārī seminārā par ieņēmumu — izdevumu žurnālu kārtošanu piedalījās apmēram divdesmit pagasta iedzīvotāju.** Nākamreiz (sk. paziņojumu «Talsu Vēstis») VID speciālisti palīdzēs aizpildīt deklarācijas par *attaisnotajiem izdevumiem* medicīnā un izglītībā.

25. janvārī jauniešu interešu kluba «Cilvēks kultūrvīdē» otrajā nodarbībā Dundagas skolēni tikās ar ievērojamiem lībiešu kultūras pārstāvjiem — valodnieku Valtu Ernštreitu un mākslinieci Baibu Dambergu. Jaunieši uzzināja par lībiešu izcelsmi, prinčiem un princesēm, dziesmām un ēdieniem, rakstura īpašībām un ticējumiem — tāpat šo to par sevi.

No 13. līdz 23. janvārim mācību braucienā Zviedrijā ar skandināvu pieredzi veselības veicināšanā un sociālajā darbā iepazīs Zviedrijas un Latvijas kopprojekta «Vietējā sociālā atbalsta attīstība bērnu un jauniešu riska grupām» dalībnieki. Dundagu pārstāvēja projekta vadītāja pagastietes priekšsēdētāja Daina Dēvita, deputāte un ģimenes ārste Gunta Skujiņa un vidusskolas psiholoģe Ieva Freimute. (Plašāku rakstu sk. nākamreiz.)

Talsu rajona Kultūras pārvalde divdesmit otro reizi rīkoja **Kultūras darbinieku dienu**. 15. janvārī Pastendes kultūras namā uzstājās Jura Lasenberga lauku kapela un dailēnieši Rēzija Kalniņa, Arturs Skraстиņš un Juris Vaivodis. Piedalījās arī Dundagas kultūras dzīves organizētāji. Atzinību par desmit gadu raženu darbu Dundagas Mākslas un mūzikas skolā saņēma pedagoge **Anita Krūmiņa**. Apsveicam!

27. janvārī Dundagas evaņģēliski luteriskās draudzes izdevums «Draudzes Vēstis» redakcija vidusskolas bistro telpās rīkoja Preses balli par godu izdevuma gada jubilejai.

Septītajā pūtēju orķestra «Rīga» rīkotajā Latvijas pušamo un sitamo instrumentu konkursā skolēniem mežragu grupā uzvarēja Dundagas vidusskolas 5. a klases skolnieks un Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēknis **Kārlis Rērihs**. Laureātu koncerts un apbalvošana 2. martā Rīgā, Lielajā gildē.

Kā iegūt Latvijas pilsonību?

Kā Naturalizācijas pārvaldes reģionālajā nodaļā reģistrēt LR pilsoņa statusu, kāda ir valsts nodeva par naturalizāciju, kādas Pilsonības likumā noteiktās pārbaudes ir jākārtο naturalizējoties — uz šiem u.c. līdzīgiem jautājumiem izsmeļošas ziņas var gūt **Naturalizācijas pārvaldes filiālē Talsos Kareivju ielā 7, 315. kabinetā, tālr. 3223286.**

Varas viedoklis

Sniegs nav stihija

Saruna ar Dundagas pagasta padomes izpilddirektoru Andri Kojro

— **Gada nogalē daba centās mūs ieputināt. Lūdzu, atgādiniet, kādus ceļus pašvaldība tīra pirmām kārtām!**

— Vispirms iztīrām pagasta ceļus, pēc tam, ja nepieciešams — valsts otrās kategorijas ceļus. (Sk. beigās pievienoto sarakstu. — A.A.) Privātajam savs ceļš jāuztur pašam — vasarā jālabo, jāapplauij un jātīra grāvji, ziemā — jātīra sniegs. Ja spējām, tad atsevišķos gadījumos izšķūrējam arī privātos ceļus, bet tā ir savā veida sociālā palīdzība.

— **Bet privātīpašnieks var uz savu roku sarunāt traktoristu?**

— Jā, ar traktoru īpašniekiem var vienoties. Atgādināšu, ka sniegu tīra *z/s Strautiņi* ar lielo traktoru T-150K, Dundagas centru — Andris Vitmanis ar traktoru MTZ-82 un pagasta padomes traktorists Gunārs Kulpa. Nevejā mums palīdz Santa Pētersone ar traktoru MTZ-82 un Vidalē — Edgars Pētersons ar trak-

toru T-150K. Vēl sadarbojamies ar *z/s Jaunemari* un *SIA Sils*.

— **Vai bieži zvanīja no pagasta centra, lai izraktu ceļu līdz... garāžai?**

— Īpaši daudz šādu zvanu nebija.

— **Vai sniega tīrīšana nesadeldēja budžetu?**

— Ziemā ir ziema, līdzekļi ir jāparedz.

— **Zināms, ka ceļus nemitīgi bojā mežistrādes tehnika.**

— Taisnība. Kokmateriālus izved uz pagasta, uz otrās un pat uz pirmās kategorijas valsts ceļiem. Lieljaudas tehnika aizspiež ciet grāvjus, uzvanda uz ceļa dubļus, zarus utt. Visvairāk posta pagasta ceļus, piemēram, nesen izbūvēto jauno ceļu uz *Mētrukalniem*.

— **Kāds būtu risinājums?**

— Diemžēl traktori brauc nevis paralēli ceļam, kā vajadzētu, bet gan uz ceļa. Tāpēc arī tos bojā, turklāt parasti materiālus izved pēc lielākajām lietus gāzēm. Diezgan grūti ir piedzīt naudu no vainīgajiem, jo bieži izstrādātāji ir vieni, bet īpašnieki — citi. Tikai Valpenes ceļā ar īpašnieku vienojāmies — viņš sa-

maksā, un pagasts šo ceļa posmu sakārto.

— **Strīdas arī privātīpašnieki un mežistrādātāji.**

— Tā ir, un šīs divas puses cenšas iejaukt vēl trešo — pagastu. Bet pagastam tur nav nekādas teikšanas. Par kompensāciju jāvienojas īpašniekiem un mežistrādātājiem — vai nu naudā, materiālos, vai salabojot ceļu.

— **Nobeigumā par ko citu. Gada beigās tiks veikta mežsaimniecības uzskaites pārskatu izstrādāšana. Acij tikami, bet ko tas dos tirgum?**

— Ir pabeigta tirgus otrā kārtā. Tagad jālūdz Valsts ieņēmumu dienesta atļauja, lai atsāktu tirgus darbību, kas nenotika gadus divus. Pašlaik drīkst tirgoties tikai ar pašaudzēto produkciju un rīkot gadatirgus. Līdzko saņemsim atļauju (ceram to iegūt janvārī), trīs tirgotāji varēs pārdot rūpniecības preces.

Dundagas ciema ielas: Pils iela, K. Barona iela, Meža iela, Liepu iela, Bērzu iela, 1905. gada iela, Sko-

las iela, Maija iela, Saules iela, Upes iela, Puķu iela, Sporta iela, Stacijas iela, Dārza iela, Dakterlejas iela, E. Dinsberga iela, Pāces iela, Lauku iela; **pagasta ceļi:** Ādas bāze — Ozollapas, Ozollapas — Pāce, Lauciņi — Darbnīcas, Valpene — Sabdagas, Sabdagas — Birzmalas, Tūli, Vecā skola — Piltenes Dravnieki, Lateve — Popnieki, Kaļķi — Kaļķu kapi, Šlīteres mežniecība — Birznieki, Galdnieki — Skudrites, Ceriņi — Kokleja, Vidale — Mazpreces, Dravnieki — Alksvadi, Kaļķi — Vārpnieki, Kaļķi — Lankas, Kaļķi — Plaģi, Būkalti — Izgāztuves, Ažu kapi, Vecvagari — Pemištes, Kāpurpurvs, Titāni — Duguņi, Plaģleja — Vīgriežleja, Mazās darbnīcas — Būdeni, Kubali — Stirini, Sabdagas — Zāgkalēji, Piltenes purvs, Piltene — Lodiņi, Ražošanas bāze — Attīrīšanas iekārtas, Ezeri — Alksņuvalki, Silkalēji — Dūmles kapi, Birzkalni — Gruži, Meļķi — Jaundundaga, Kalnieki, Avotiņi — Kalēji, Ezeri — Pilsupes.

Alnis Auziņš

Runas vīriem ir spēks rokās

Dundagas pagasta padomē 2001. gada 21. decembrī

Pirmpirkuma tiesības
Nolēma atteikties no pirmpirkuma tiesībām uz: nekustamo īpašumu *Bāriņi* (2,9 ha zemes dzīvojamā mājā un trīs saimniecības ēkas, nekustamo īpašumu *Kanānzemes* (54,4 ha zemes), no nekustamā īpašuma *Beitķi* atdalāmo daļu (1,0 ha zemes un ēkas).

Veselības un sociālās palīdzības centrs

No 01.01.2002. par Veselības un sociālās palīdzības centra vadītāju iecēla Diānu Teibi.

Grozījumi padomes nolikumā
Tā kā iedzīvotāju iesniegumi ar lūgumiem piešķirt sociālo palīdzību bieži vien prasa pārtrīnāt pieņemt lēmumu, nolēma papildināt Dundagas pagasta padomes nolikuma 42. punktu: *«6. Veselības aprūpes un sociālās palīdzības komiteja ir tiesīga pieņemt lēmumus par pabalstu piešķiršanu, un tas uzskatāms par galīgo lēmumu, uz kura pamata ir izmaksājams vai noraidāms pabalsts.»*

Sociālās palīdzības komisijas un Veselības aprūpes un sociālās palīdzības komitejas sēdes noteikt 2 reizes mēnesī — 2. un 4. nedēļā.

Līdzekļi pensionāru apvienībai
Nolēma piešķirt pensionāru apvienības vajadzībām 2002. gadā Ls 310 (Ls 100 pieciem pensionāru pasākumiem, Ls 150 vienai ekskursijai, Ls 60 sveikšanai 65, 70 un 75 gadu jubilejā).

Avīzes «Dundadznieks» redakto-

ra priekšlikumi
Nolēma: ievērojot personas datu aizsardzību, turpmāk nublicēt laikrakstā dzīvesziņas (dzimšana, laulības).

atbalstīt privātsludinājumu publi-

cēšanu par maksu 0,5 santīmi par rakstu zīmi.

Mācību maksa studijām

Nolēma atbalstīt Dundagas vidusskolas skolotājas studijas Rīgas Pedagoģijas izglītības un vadības augstskolā psiholoģijas skolotāju programmā, piešķirot Ls 200 mācību maksas daļējai segšanai 2002. gadā, un noslēgt ar skolotāju vienošanos par konkrēta laika nostrādāšanu iegūtajā specialitātē.

Nosaukumu piešķiršana
Piešķīra nosaukumu *Jaunmežvīdi* 6,6 ha lielajam zemes gabalam ar kadastra Nr. 8850—001—0025.

Piešķīra nosaukumu *Mežlaucis* 13,4 ha zemes gabalam, kas tiks atdalīts no īpašuma *Jaunsavīnlejas*.
Nolēma saglabāt zemes 1,47 ha īpašumam ar kadastra Nr. 8850—020—0113 nosaukumu *šosejmalas* ar adresi Šlīteres iela 11 «šosejmalas».

Tirdzniecības atļaujas
Atļāva *i/u «Pētersona remonta un tirdzniecības uzņēmums»* veikt tirdzniecību no autoveikala ar lauksaimniecības un pārtikas precēm Dundagas pagasta teritorijā.

Veikala izbraukumu laiks — katru otro piektdienu.
Dundagā 8.30
Vidalē 10.00
Nevejā 10.30
Šlīterē 10.45
Kaļķos 14.30
Pācē 15.00

katru otro otrdienu
Plintiņos 12.45
Individuālā darba atļaujas
Atļāva nodarboties ar individuālo darbu:

Vilmāram Zakaram ar veterināriem pakalpojumiem,

Viktoram Jurčam ar transporta pakalpojumiem,

Konstantīnam Skuratovičam, Ivaram Labarevičam, Romualdam Talbergam, Raimondam Almanim, Edgaram Kučeram, Jānim Almanim, Jurgim Reķim un Igoram Skuratovičam ar mežizstrādi,

Rūtai Rimonteī ar medicīnas mā-

šas darbu,

Inetai Gaļiaskarovai ar friziera pakalpojumiem,

Dacei Grīnertei ar aušanu,

Mārtiņam Lepstem ar taksometra pakalpojumiem,

Andrim Vitmanim ar transporta (traktora un taksometra) pakalpojumiem,

Larisai Ķirsonēi ar frizieres pakalpojumiem,

Kaivai Jurčai ar šuvējas pakalpojumiem.

Pabalsti
Pēc iesniegtajām iztikas līdzekļu deklarācijām nolēma atzīt par mazturīgiem un piešķirt:

vienreizēju pabalstu 6 iedzīvotājiem (kopā Ls 94),

sociālo palīdzību 5 iedzīvotājiem (kopā Ls 82,45),

piešķirt maznodrošināto statusu 3 iedzīvotājiem,

apmaksāt divu bērnu parādu par uzturēšanos bērnudārzā «Kurzemīte».

Cetrus pabalstu lūgumus noraidīja.

Invalidu biedrības iesniegumi

Iepazinās ar invalidu biedrības iesniegumiem par līdzekļu paredzēšanu 2002. gadā – Ls 320 I un II grupas invalīdiem zāļu iegādei un

Ls 2000 I un II grupas invalīdiem malkas iegādei. Ieteica invalīdu biedrību lūgt katram iesniegumā minētajam iedzīvotājam, kam nepieciešama sociālā palīdzība, aizpildīt un iesniegt iztikas līdzekļu deklarācijas.

Talsu slimnīcas parādnieki

Iepazinās ar Talsu slimnīcas atsūtīto Dundagas pagasta iedzīvotāju sarakstu, kas nav samaksājuši par ārstēšanos Talsu slimnīcā. Ieteica Talsu slimnīcai izsūtīt atgādājumus parādniekiem.

Nolēma pagasta padomei pēc iespējas sniegt sociālo palīdzību iedzīvotājiem personiski pēc viņu lūguma.

Pēc rēķina iesniegšana samaksāt Talsu slimnīcai par iedzīvotājiem, kas ir miruši (kopā Ls 43,50).

Dundagas Veselības un sociālās palīdzības centra parādnieki

Nolēma samaksāt Veselības un sociālās palīdzības centram radušos pacientu parādus Ls 41,50, kā arī viena iedzīvotāja ilglaicīgās aprūpes rēķina nesamaksāto daļu Ls 86,03.

Grozījumi Dundagas Mākslas un mūzikas skolas nolikumā

Nolēma papildināt Dundagas Mākslas un mūzikas skolas nolikumu.

5. punkts — Dundagas Mākslas un mūzikas skola ir Dundagas Mākslas skolas un Dundagas Mūzikas skolas tiesību un saistību pārmēmeja.

6. punkts — Dundagas Mākslas un mūzikas skola var būt prasītājs un atbildētājs.

Videospēles

Atļāva *i/u «Alsi»* atvērt bērnu videospēļu zāli Talsu ielā 14.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

Par fizisko personu datu aizsardzību

Laikrakstā «Dundadznieks» vairs nedrukā dzīvesziņas. Tas saistīts ar diviem likumiem, kuru izvilktums šeit publicējam.

Informācijas atklātības likums (stājies spēkā 06.11.1998.)

Šis likums nosaka vienotu kārtību, kādā fiziskās un juridiskās personas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs ir tiesīgas iegūt informāciju un to izmantot.

Informāciju, uz kuru attiecas šis likums, iedala: vispārpieejamā informācija, ierobežotas pieejamības informācija. Ierobežota informācija ir tāda informācija, kura ir paredzēta ierobežotam personu lokam sakarā ar darba vai dienesta pienākumu veikšanu

un kuras izpaušana vai nozaudēšana šīs informācijas rakstura un satura dēļ apgrūtinā vai var apgrūtināt iestādes darbību, nodara vai var nodarīt kaitējumu personu likumiskajām interesēm.

Par ierobežotas pieejamības informāciju uzskatāma informācija:

kurai šāds statuss noteikts ar likumu;

kas paredzēta un noteikta iestādes iekšējai lietošanai;

par uzņēmējdarbības noslēpumiem;

par fiziskās personas privāto dzīvi;

kas attiecas uz atestācijas, eksāmenu, iesniegto projektu, konkursu un citu līdzīgo rakstura novērtējumu procesu.

Fizisko personu datu aizsardzi-

bas likums (stājies spēkā 06.04.2000.)

Personas dati — jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu personu. Ikvienai fiziskai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību.

Ar Dundagas pagasta padomes priekšsēdētāja 12.07.2001. rīkojumu Nr. 9 apstiprināts Dundagas pagasta padomes informācijas pieejamības saraksts. Tajā noteikta ierobežotas pieejamības informācija:

grāmatvedības dati, kas saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem iekļaujami pārskatos;

personālsastāva dokumenti;

fizisko un juridisko personu iesniegumi, lūgumi, sūdzības;

informatīvās datu bāzes (iedzīvotāju, nekustamo īpašumu, arī iedzīvotāju un mājsaimniecības aptaujas anketas);

iedzīvotājiem sniegtā sociālā palīdzība;

konkursu materiāli;

projektu pieteikumi.

Jauno likumu un rīkojuma būtība ir šāda: dati par ikvienu cilvēku (arī saimniecību, ja tāda ir) izmantjami tikai dienesta vajadzībām. Arī personas dzimšanas dati ir uzskatāmi par ierobežotas pieejamības informāciju un nav publicējami laikrakstā.

Maira Remesa, Attīstības nodaļas vecākā speciāliste

Skaidro lietpratējs

Dundagas pagasta administratīvais sadalījums ciemos

Jau pirmajā «Dundadznieka» numurā aizsākās ieskats pagasta ciemu vēsturē, šodienā un nākotnē. Šoreiz nedaudz plašāk par sarežģīto Dundagas pagasta ciemu iedalījuma struktūras atjaunošanu.

Mūsu pagasts ir lielākais Latvijā. Tā kopplatība ir 55872,4 ha. 2001. gada 1. janvārī pagastā bija pierakstīti 4057 iedzīvotāji, 2002. gada 1. janvārī — 4033. Apmēram puse no tiem dzīvo pagasta centrā — Dundagas lielciemā. Iedzīvotāju vidējais blīvums pagastā ir 7,3 iedzīvotāji uz 1 km². Ja atskaita centrā dzīvojošos, tad pārējā pagasta lauku teritorijā iedzīvotāju blīvums ir 3,7 iedzīvotāji uz 1 km².

Savulaik Dundagas muiža ir bijusi otra lielākā Latvijā. Tās lielās teritorijas apsaimniekošanai (pašreizējai Dundagas pagasta teritorijas daļai) bija izveidotas 12 palīgmuižas: Āžu muiža, Ezermuiža, Jaunmuiža, Kaļķu muiža, Kārļmuiža, Klārmuiža, Kurbes muiža, Laukmuiža, Sūdes muiža, Šlīteres muiža, Valpenes muiža un Vecmuiža. XIX gadsimta beigu kartēs līdztekus iepriekš minētām muižām ir atzīmēti šādi ciemi: Ildzere, Vādzere, Vīdale, Puīšukalnciems. Pēc arhīva materiāliem, 1939. gadā Dundagas pagasta pašreizējā teritorija ir bijusi sadalīta 45 ciemos.

Sociālisma laikā saimnieciskās dzīves organizatorisko struktūru vardarbīgi izjauca. Visu lielo Dundagas pagasta teritoriju sadalīja četros ciemos: Dundaga, Kaļķi, Neveja, Vīdale. Izzūdot kolhozu apsaimniekošanas sistēmai, ir izjaukta visa pagasta teritorijas saimnieciskās dzīves organizācija.

Vēlreiz par dabas liegumiem

SIA «Elle» ir pabeigusi izstrādāt Dundagas pagastā esošo dabas liegumu «Kaļķupes ieleja», «Raķupes ieleja», «Dižkalni» un «Daiku īvju audze» individuālos aizsardzības plānus. Līdz apstiprināšanai Ministru kabinetā tie jāsaskaņo dažādās institūcijās. Talsu virsmežniecība un Dundagas pagasta padome šos plānus jau ir akceptējusi.

Decembrī notikušajās divās sabiedriskajās apspriešanās (sk. arī iepriekšējo «Dundadznieku». — *Red.*) izvērsās karsti strīdi starp SIA «Elle» un liegumu teritorijā esošiem zemes īpašniekiem un apsaimniekotājiem, pašvaldības un virsmežniecības pārstāvjiem. Diskusijas objekts bija minēto dabas liegumu individuālo aizsardzības plānu projekti. Lielu neapmierinātību izraisīja liegumu robežas un ļoti stingrie saimnieciskās darbības ierobežojumi. Dīvaini šķita, ka tiek aizsargāti arī ekoloģiski mazvērtīgi nogabali, aizliedzot tajos pat jebkādu mežsaimniecisko darbību. Dabas liegumus izveido, lai saglabātu **vērtīgos biotopus un sugas**. SIA «Elle» pārstāvja atbilde, ka ar laiku tur kas vērtīgs varētu rasties, nuden nepārliecināja. Talsu rajonā apmēram trešā daļa mežu ir vairāk vai mazāk aizsargājami, turklāt bieži vietās, kur tas nav nepieciešams. Šo nepārdomāto ierobežojumu dēļ cieš nebūt ne bagātē lauku iedzīvotāji.

Kā izrādījās, finansējuma un laika trūkuma dēļ SIA «Elle» pārstāvji nemaz nebija apsekojuši visu liegumu teritoriju pilnībā, taču meža apsaimniekotāju (kuri aktīvi piedalījās un pierādīja savu taisnību) viedokli vismaz daļēji ņēma vērā, vietām samazinot liegumu platību vai atceļot kādus ierobežojumus.

Sākoties zemes reformai un atjaunojot īpašuma tiesības uz zemi, ir izveidojies tāds stāvoklis, ka vienā ciemā ir sastopami īpašumi ar vienādu nosaukumu. Lai noteiktu katru nekustamā īpašuma atrašanās vietu, Valsts zemes dienests ieviesa kadastra grupas un noteica to robežas. Kadastrālais iedalījums veidots, neņemot vērā pagasta saimnieciskās dzīves organizācijas principus, un nav saskaņots ar pagasta padomi. Patlaban katru zemes īpašumu var identificēt pēc ciparu virknes — kadastra numura, kas labi noder informācijas datorizētai apstrādei, bet nav pieņemams cilvēkiem savstarpējā saziņā.

1999. gada 23. marta pagasta padomes sēdē apstiprināja Dundagas pagasta atjaunojamo ciemu sarakstu, kas paredzēja pagasta teritoriālo iedalījumu 39 ciemos. Pēc lēmuma pieņemšanas iesākās darbs, lai noteiktu ciemu teritoriālās robežas, iesaistot arī vietējos iedzīvotājus. Svarīgi ir tas, ka pagasta iedzīvotāji un administrācijas darbinieki vēl aizvien kādas konkrētas vietas apzīmēšanai lieto agrāko, vēsturisko ciema nosaukumu. Galvenais uzdevums bija noteikt precīzu teritoriju un apstiprināt tās identifikācijas nosaukumu.

Par pamatu ciemu atjaunošanai ņēma vērā īpašumu iedalījumu ciemos pēc 1939. gada datiem. Ciemu teritoriālā iedalījuma sagatavošana notika divos posmos. Pirmajā apzināja visas pašreiz apdzīvotās mājas un to piederību vēsturiskajam iedalījumam. Izrādījās, ka daudziem ciemiem laika ritumā ir pilnīgi izjaukta agrākā struktūra. Agrākajam

Mežildzeres ciemam to vairs nebija iespējams atjaunot, un šis ciems bija jāsadala kā Ildzeres un Āžu ciema daļas. **Precizējās atjaunoto ciemu skaits — 38.**

Otrajā posmā pēc ciemu piederības sadalīja pārējos nekustamos īpašumus.

Par galvenajiem kritērijiem ciemu iedalījuma atjaunošanā ir ņemti: pagasta teritorijas vēsturiskais iedalījums 1939. gadā,

viena nekustamā īpašuma teritoriālā nedalāmība, esošo infrastruktūras objektu piesaiste atjaunojamiem ciemiem, ceļu tīkla izvietojums atjaunojamā ciema teritorijā,

kadastra grupu robežas.

2001. gada 15. novembra sēdē noteikts, ka pagasta īpašumu adresācijai un iedzīvotāju pieraksta adresēs no 2002. gada 1. janvāra jāsāk lietot apstiprinātais pagasta ad-

ministratīvais iedalījums ciemos. Tas nozīmē, ka visos dokumentos, kur nepieciešama dzīves vietas vai nekustamā īpašuma adrese, ir jālieto atjaunotais pagasta administratīvais iedalījums.

Ceram uz izpratni un kopīgu darbu, radot vietas apziņu katram pagasta iedzīvotājam.

*Gunta Abaja,
Attīstības nodaļas vadītāja*

Zemkopju ievēribai

Arī 2002. gadā zemniekiem būs jārisina ar augu aizsardzību un karantīnu saistīti jautājumi. Iesakām ielūkoties Augu aizsardzības līdzekļu lietotāja apliecībās sadaļā par augu aizsardzības zināšanu minimumu apguvi. Pārliecinieties, vai nav beidzies augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanas, pārva-dāšanas un izmantošanas termiņš.

Pēc Augu aizsardzības likuma 10. panta 5. daļas un Ministru kabi-neta noteikumu nr. 315 (7.09.1999.) 5. daļas jāiekārto žurnāls par augu aizsardzības līdzekļu iegādi un izlietošanu savā saimniecībā no apliecības saņemšanas brīža.

Apliecības pagarinās organizēti pa pagastiem.

Lai būtu vieglāk pagarināt apliecības derīgumu, Valsts augu aizsardzības dienesta Ziemeļkur-zemes reģionālā nodaļa rīkos bezmaksas lekcijas. **Tās visas notiks Talsu pilsētas domes lielajā zālē, visām sākums pulksten 10.**

✓ 06.02. — SIA «Agribalt Latvija» — augu aizsardzības līdzekļi, minerālmēsli, to iegādes no-sacījumi, augsnes apstrādes teh-nika (arkli, kultivatori), zāles lopbarības sagatavošanas tehni-ka no pļaujas līdz rulona ietīšanai. Graudu novākšanas tehnika «Sampo» un «Joon Deer». «Anti» kaltes. Graudu ligumslēgšana, atliktie maksāju-mi. Meža tehnika, transportteh-nika, piekabes, manikulatori, šķeldotāji. Komunāltehnika, sniega šķūres, iekrāvēji utt.

«Baltic Feed» barības piedevas. ✓ 19.02. — SIA «Kemira Agro Latvija» jaunākie augu aizsardzības līdzekļi. Mi-nerālmēsli. Piegādes nosacījumi. ✓ 05.03. — «Syngenta Crop Pro-tection AG» jaunākie reģistrētie augu aizsardzības līdzekļi un to efektivitāte. ✓ 19.03. — Valsts augu aizsardzības dienesta Augu ka-rantīnas departamenta diena. Ieteicams piedalīties visiem, kuri nodarbojas ar augu valsts produkcijas eksportu, importu, augu audzēšanu valsts aprītē, dēstu (puķu un dārzeņu) un kartupeļu audzēšanu (stādījumu platība lielāka par 1 ha) un izaudzētās produkcijas realizēšanu vietējā tirgū, visāda veida biešu audzēšanu (sējumu platība lielāka par 0,5 ha), vi-siem kokskolu, dekoratīvo augu audzētavu, augļu koku kok-audzētavu, zemeņu, aveņu un ražojošo augļu dārzu īpašniekiem un segto platību īpašniekiem. ✓ 09.04. — bioloģiskā augu aizsardzība kultūraugu audzē-šanā.

Sikākas ziņas pa tālr. 32 21286 vai 9431987.

*Rudīte Kļaviņa,
Valsts augu aizsardzības dienesta Ziemeļkurzemes reģionālās nodaļas Augu aizsardzības un karantīnas daļas vecākā inspektore*

Kārlmuiža

4

lesdārzi vēl stāv, bet izlaupīti, bez durvīm un logiem.»

Kolhoza laiki

M. Podkalna: «Kolhozu *Brīvība* dibināja 1949. gadā, un iestājās gandrīz visi. Es arī strādāju par lopkopēju, no sākuma lauku brigādē, tad cāļu fermā. Sākumā nemaksāja nemaz, pirmā alga bija 28 kapeikas par gadu. Neko par to nevarēja nopirkt! *Ķieģelītis* maksāja 16 kapeikas. Es nezinu, kā mēs iztikām. Jā, maize nebija jāpērk, graudus bišķiņ deva, atļāva vienu govī, vienu cūku, vienu telīti, divas aitas un piecas vistas. Katru gadu nāca lopu skaitu pārbaudīt. Kad Staļins nomira, drīkstēja turēt arī jaunlopu un desmit vistas. Dārzā saskaitīja ogu krūmus un ābeles. Un no visa prasīja nodevas. Obligāti bija jānodod cūkas āda — nedrīkstēja apēst cūku un ādu paturēt.»

V. Metena: «Mūsu laime, ka nebijām īpaši turīgi. Kolhoza laikā visas tēva sagādātās iekārtas aizveda uz kolhoza darbnīcām. Vēlāk gan kaut ko atguva.

Kolhoza laikos vairs nebija tādu attiecību, tādas sirsnības.»

Vēl piebilstams, ka viena no pirmajām kolhoza celtajām dzīvojamām ēkām bija *Brīvnieki*.

Mūsdienas

Tādas īstas, pilnestīgas veco lauku garšas jau laikam nav nekur, lai gan Kārļmuižā saglabājusies ciema pati vēsturiskākā ēka, bijušais muižas ērberģis jeb kalpu māja *Alksbirzes* un laba tiesa 1920. gados celto ēku, turklāt daļā no tām dzīvo veco kārļmuižnieku pēcteči: *Plavniekos*, *Akmeņlaukos*, *Dambeskalnos*, *Saulesdārzos*, *Kaltuvēs*, turklāt *Kaltuvēs* trešajā un ceturtajā paaudzē turpinās amatnieku arods.

Nav vairs *Ziedoņu*, *Tirumu*, *Vircu*, *Piliņu*. *Ziemeļos* jau kolhoza laikā neviens nedzīvoja. **V. Metena:** «Tagad jau nenotiek tā — ja blakus ir tukša māja, tad kaimiņš šo zemi nopērk un saimnieko.»

Citi interesanti fakti par Kārļmuižu

* **V. Metena:** «Pie mana vectēva Kārļa Kenigsvalda pulcējās krievu — turku kara dalībnieki, Kārlis Nierliņš bija viens no viņiem, un apsprieda kaujas pie Plevenas (pie *Pļevnas*, kā dundžiņi teica). Pēc daudziem gadiem biju ceļojumā Bulgārijā, un gids stāstīja to, ko es bērnībā par Plevenu biju dzirdējusi. Interesanti, kas vēl no ciema šajā karā bija piedalīties? Mans vectēvs tas noteikti nebija.»

* LR I Saeimas deputāte Berta Pīpiņa sagādājusi līdzekļus ceļa būvei (**K. Filips**, 1992.). To tautā saukuši par **Pīpiņbertas ceļu**.

* Muižas laikos kalpi iestādījuši ozolus. Tas nosaukts par **Zīļu dārzu**. Nozāģējot vienam ozolam saskaitītas 350 gadskārtas. (**Francis Kristlībs**, 1992.)

* Ap 1935. gadu un vēlāk aizsargi, aizsardzes, vecie strēlnieki, vanagi un apogi savas parādes rīkoja pļavā aiz *Vārpas* nama — Zīldārza tuvumā. (**Ernesta Ābola** atmiņas.)

* Ozolmežā bijis daudz ozolu, 1930. gados to lielākā daļa izcirsti. Muižas laikā te ganīti lopi. 1933. gadā, rokot smiltis, te uziets sens kapulauks, atrasti kauli un vilnas auduma atliekas, arī kakla rotas fragments, domājams, 12., 13.gs. (Latvijas kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas dokumentācijas centra arhīvs.)

* Tikko uzcelto, vēl nepabeigto *Ozolrēdnieku* māju 1944. g. nojauc

vācieši, lai izmantotu labos kokmateriālus.

* 1906. g. sākumā soda ekspedīcija nodedzina *Pīparu* mājas un arestē saimnieku.

* *Strautiņi*, *Pūliņi* un *Alksnīši* mūsdienu iedalījumā ir Dundagas mājas. *Gundegas*, *Brieži*, *Alksnāudzes* un *Pipari* pēc 1939. g. iedalījuma ir Gavsenes ciema mājas.

Alnis Auziņš

Autors izsaka pateicību par atbalstu raksta sagatavošanā I. Abajam, V. Metenai, M. Podkalnai, M. Undavai un L. Vērpējai.

¹ LVVA 5779.f. 1. apr., 349. lieta; Dundagas pagasta valdes rakstu kopojums, 22. agrārlieta. Uz Dundagas pagasta zemes vērtēšanas komisijas sēdi 1924. g. 12. aprīlī no Kārļa pusmuižas uzaicināja.

² Majorāts — īpašuma tiesiskā forma, tāda muiža, ko nedrīkst dalīt. — A. A.

Ģimenes vienreiz viens

Labu tiesnesi laukumā nemana

Braucot uz *Alksbirzēm*, nodomāju: ko gan es, cilvēks no malas, varu pavēstīt vienam vietējam iedzīvotājam par otru? Gan jau iedzimti dundžiņi cits par citu visu zina! Bet vārdi «visu zina» tik skumīgi skan. Varbūt tieši tāpēc ir vajadzīgs tāds ārpusnieks kā es, lai ar saviem nezinīša jautājumiem atklātu jaunas Amerikas. Piemēram, bērnu audzināšanas jomā. Un, lai gan pedagogijā katra ģimene izgudro tikai sev derīgu divriteni, tomēr Zumbergu *velosipēdu* der papētīt tuvāk...

Marta ir jaunākā Zumbergu ģimenē — 12 gadī, mācās 6. klasē. Darbojusies skolēnu padomē, apmeklējusi Mākslas un mūzikas skolu. Spējīga vieglatlēte un liela grāmatniece. «Spicajai Avīzei» uzrakstījusi, ka lasot zem segas baterijas un spīguļojošu krellišu gaismā, jo pa dienu neiznāk — jāstrādā! «Tā uzzināju, ka esmu *šausmīga* mamma,» smaidot saka Sarmīte Zumberga. «Tagad meitas lasītgrību ievēroju.»

Andrejs (14, 8. klase) ir pats kustīgākais, liels auto, ieroču un grupas STA cienītājs. Visatšķirīgākais. Mazotnē allaž kaut kur rāpies. Mājās bijusi zviedru siena. Andrejs uzkāpis pa redelēm augšā un sācis nebalsī brēkt, jo nepratis zemē tikt. Vecākie brāļi lejā atplestām rokām gaidījuši, dziedot «Aijā, žūžu». (Visiem Zumbergiem ir no senčiem mantotas koristu balsis.) Kad istabā ietraukusies mamma, vecākie brāļi jau auklējuši mazāku.

Reinis (16, 10. klase) ir milzīgs lasītājs, bet puisim ir ķēriens arī praktiskās lietās. Pats pasūtījis sev darbarīkus. Uzmeistarojis glītu ķebliņu un pusotrmetrīgu koka zāģi, ko pasniedzis tētim 50 gadu jubilejā.

«Kad es žēlīgi saku: »Ak, jāiet jēriņus barot...«, tad Reinis pirmais ceļas un iet. Apbrīnojams bērns!» Sarmīte uzteic savu dēlu.

Miķelis (19, LU Juridiskās fakultātes 2. kurss) daļēji jau pametis ģimenes ligzdu. Kopmītnē, blakus citiem lauciniekiem dzīvojot, īpašu atšķirību starp dundadziekiem un citiem —*niekiem* nav pamanījis. Ja nu vienīgi latgalieši izceļoties ar saviem kompleksiem. Kā papildina ģimenes galva Aldonis, latgalieši mūžam tiekušies prom. Bet kā lems Zumbergu jaunā paaudze? Uz to atbilde paliek parādā. Starp citu, vecāki līdz pēdējam brīdim nav zinājuši par vecākā dēla studiju izvēli — tikai atgriezies mājās, paziņojis par iestāšanos juristos.

Jā, skolā viņi slaveni ar *vieglām* galvām (atkal iedzimtība?), visi ir lieli dabas pētnieki, bet pāri tam — viensētnieki. Kopā strādā un kopā sagaida Jauno gadu, bet citādi — katrs par sevi. «Es pats neesmu sabiedriskis,» — Aldonis paskaidro.

Patriarhāls konservatīvisms

Aldonis: — Vecākiem bērni vienmēr būs bērni. Tīkmēr arī dzīvosim kopā, kamēr valdīs šīs attiecības. Nekad nesamierinātos, ja viņi darītu citādi, un allaž uzskatišu, ka esmu gudrāks.

— **Vai tādas attiecības valdīja arī iepriekšējā paaudzē?**

Aldonis: — Jā. Bet manam tēvam bija jau piecdesmit, kad es piedzimu. Es viņu pazinu kā vecūku un agri sāku iebilst. Turklāt viņš bija pavisam cita laikmeta cilvēks, cara laikā skolojies.

Esmu konservatīvs, pieturos pie patriarha lomas. Ja kaut ko gribu īstenot, tad īpaši to nesaskaņoju.

— Vārds ir likums?

Aldonis: — Protams. Ne jau ar spēku.

Sarmīte: — Ja televīzijā ir sporta pārraide, tad bezcerīgi likt Miķelim un Martai iet uz kūti. Bet tas skar tikai viņus! Savukārt Andreju es lieku mierā, ja viņš lasa auto žurnālu vai klausās mūziku.

Aldonis: — Ir jādara, un viss!

Sarmīte: — Ja rāda nopietnas multfilmas, tad Aldonis to ņem vērā.

— **Vai konservatīvisms arī ir paaudžu pēctecības izpausme?**

Aldonis: — Droši vien. Mani vecāki bija **zemnieki**, es senčos esmu dundadzieks. Sen būtu prom pasaulē, un izdevību ir bijis daudz. Bet neaizgāju. Tagad saviem bērniem gan saku, lai netēmē zemāk par Rīgu vai Ventspili. Tas — par darbu un pensiju domājot. Te, *Alksbirzēs*, būs vasaras rančo, kur visiem atbraukt.

Kā bērni izšķirsies, es nezinu. Jo viņi manto no manis...

Sarmīte: — ...konservatīvismu. Miķelis kā vecākais dēls tāpat dzīvos laukos, audzinās bērnus patriarhālā* garā.

— **Vai patriarhāla ģimene ir jūsu modelis?**

Aldonis: — Ja pie tāda nepieturas, tad notiek tā, kā dzied Ozols vai viņam līdzīgie: es nezinu, kas ir mans tēvs. Nesen dzirdēju, ka Turcijā vīrs vairs neesot ģimenes galva. Bet es **esmu**, man pieder galīgais vārds. Protams, varu ļaut lemt citam, tādā gadījumā es nepiedalos. Ja es pieņemu lēmumu, tad ar visu atbildību, ja nepieņemu, tad arī izvērtēju iespējamās sekas.

Nojauta, pedagogiskā literatūra un neuzkrītoša tiesneša loma

Kādu lomu vecākiem ģimenē vislabāk izraudzīties? Varbūt mēģināt būt kā tiesnešiem sporta spēlēs, par kuriem saka: labs tas soģis, kuru laukumā nemana?

Aldonis: — Tieši tā. Jānovēro. Bet nevar jau vienmēr tā, reizēm gribas tūlīt iejaukties, kaut gan tā nav pareizi. Bērni to saprot. Visi, kas kaut ko dara, kļūdās.

Aldonim ģimenes pedagogijā galvenā padomdevēja ir nojauta, Sarmīte daudz atziņu guvusi gudrās grāmatās.

Jautāju, kādas bērniem bijušas lielākās blēņas.

Šo zāģi Reinis dāvināja tētim 50 gadu jubilejā. Sēž: Aldonis un Marta, stāv: Andrejs, Sarmīte, Reinis un Miķelis.

Autora foto

Reinis: — Es bēniņos uzku- rināju ugunsgrūku.

Nedarbs atklāts tikai nākamajā dienā — vērbalkis gruzdējis kā taupības krāsniņa. Tad Reinis dabūjis savā mūžā vienīgo pērienu no tēva. «No manis ir ticis vairāk,» Sarmīte piebilst.

— **Kādi Zumbergu ģimenē ir izplatītākie sodi?**

Sarmīte: — Paņem pie matiem aiz ausīm. Andrejam no manis bieži ticis. Bet vairāk esmu darijusi tā: ar platu siksnu situ galdu, lai vainīgais redz. Ir efekts!

Es par to biju lasījusi, tāpat atziņu — ja tu ar bērnu gribi kaut kur iet, tad tev vajadzēs četreiz vairāk laika. Man citi ir teikuši: tad tāpēc tev bērni tik prātīgi, ka jūs, ejot uz veikalu, sēdējāt zemē un kaut ko pētījāt. Esmu arī lasījusi, ka bērniem skaļi jāsaka par savām jūtām. Es pārjautāju: «Vai esmu teikusi, ka tevi mīlu?» — «Jā, bet šodien vēl ne! Un, ja es izdarišu blēņas, vai tad tu mani mīlēsi?» —

«Nezinu.» Tie, kas vislabāk uzvedas, vismazāk prasa.

Vēl labs palīgs bērnu audzināšanā ir folklorā. Sarmīte ar bērniem ir iestudējusi pasakas, mamma pasaku lasījusi bērniem priekšā arī nopietna pārbaudījuma brīdī, kad Miķelis pēc nejaušas un netišas avārijas iebēdzis mežā un neviens nav zinājis, vai viņš pārradīsies.

Aldonis: — Mēs ar Sarmīti vēlāk spriedām: labi, ka Miķelis ko tādu ir piedzīvojis bez traģiskām sekām. Tas palīdz sagatavoties dzīvei, saprast: ar ikkatru vienmēr var kaut kas atgadīties.

Zumbergi — vecāki — acīmre-

Sarmīte: — Bet bunkuru uztaisīja, aizgaldau, soliņu.

Nākotne — nezināmā...

Ir vecāki, kas ļoti vēlas pasargāt bērnus no pašu kļūdām.

Sarmīte: — Es bērniem esmu teikusi, ka pati studiju gados lietoju alkoholu, smēķēju, ka tam ir jāiziet cauri un ka es viņus tik un tā mīlēšu. Bet viņi man atbild: mēs nedzersim un nesmēķēsim!

Aldonis: — Par nākotni bērni paši lems. Notiek tā, ka dzīve pati piedāvā: re, kur tava vieta! Tā ir vislabāk. Ja sevišķi gatavojies kaut kam un tas nepiepildās, tad ir lieli krepķi. Labāk lai ir vispusīgas intereses.

Kas meklē, tas atrod

Sarmīte: — Kad cilvēks, visu laiku paļāvies tikai uz saviem spēkiem, vairs netiek ar dzīvi galā, viņš nonāk pie Dieva. Mums ar Aldoni laimējās, ka Dievu atradām reizē. Toreiz, pirms trim gadiem, tas mūs paglāba.

Aldonis: — Mēs aicinām bērnus gandrīz katru svētdienu. Bet, ja nenāk, tad nekā.

Miķelis, gandrīz visu laiku klusējis, te piebilst: — Neparko!

Aldonis: — Tā ir katra brīva izvēle.

Sarmīte: — Es bērnus iekļauju savās lūgšanās, lai viņi dzīvī satiktu cilvēkus, ar kuriem kopā sastaptu Dievu.

Aldonis: — Prāts daudz ko atraida, bet Dievs ir kas smalkāks. Tā ir dāvana. Bet ir arī rakstīts: kas meklē, tas atrod.

Man ticība ir devusi pārliecību, ka nekas traģisks nevar notikt. Agrāk ļoti uztraucos par padarīto, negribēju izvērtēt darīto, sacīto un rakstīto. Interesanti, ka dzīve mani visu laiku tā ir virzījusi — vienmēr esmu bijis priekšā, man bijis jāuzstājas, lai gan tieši tas man vismazāk ir patīcis. Kāpēc?...

Bet tagad es saku: bijušais man vairs nepieder, es to vairs nespēju ietekmēt. Nākotni nespēju paredzēt. Man kā cilvēkam pieder šis brīdis, šinī mirklī es izlemju par sevi visu.

* * *

Ja rastos izdevība, es labprāt pēc gadiem piecpadsmit paciemotos Miķeļa vai Reiņa ģimenē, gūtu atbildes uz šodien uzdotajiem un līdzīgiem jautājumiem un paklausītos viņu bērnu klusēšanu.

Alnis Auziņš

* Tāda kārtība, kur ģimenes galva un noteicējs ir vīrietis. — Svešvārdu vārdnīca. — R: Jumava, 1999, 570. lpp.

Kvorumā laiks

«Dundagas vārpas» kopsapulce

19. janvārī tautas namā notika sabiedriskās organizācijas «Dundagas vārpa» kopsapulce. Tātad padarītā vērtēšanas un nākotnes plānu apstiprināšanas reize. Tagad organizācijā ir 62 biedri un par valdes priekšsēdētāju ievēlēja Anīta Nazarova.

Ziņojumā par organizācijas darbu iepriekšējā gadā «Dundagas vārpa» līdzšinējais valdes priekšsēdētājs Austris Kristapsons uzsvēra, ka īpaši grūts bijis laiks no maija līdz novembrim. Tomēr 2001. gadā rosiģi darbojies pensionāru klubs «Sendienas» (prezidente Aina Šleinere), sarīkojot piecus atpūtas vakarus un tikpat teātra apmeklējumus, divas ekskursijas, piedaloties sadraudzības pasākumos Rojā un Kolkā un rajona sporta svētkos. Četrus atpūtas pasākumus organizējis ģimeņu klubs «Saskaņa» (vadītāja Liene Grīnberga), amatierteātris «Vārpa» uzstājies pagastā un ārpus tā un krietni līdzējais rajona Teātra svētku rīkošanā. No plānotajiem pasākumiem nav notikuši Parka svētki.

Citu runātāju teiktajā visbiežāk izskanēja domas: tautas nams ir vajadzīgs Dundagas sabiedrībai, dundadzniekiem nav jāšķeļas, «Vārpas» un pašvaldības darbībai ir vienai otru jāpapildina, «Vārpai» jā rūpējas

par finansu piesaisti, tautas namam ir vajadzīgs saimnieks, nopietni jādomā, kā piesaistīt jauniešus.

Aldonis Zumbergs kļuva par «Vārpas» Goda biedru — Zumberga kungs finansiāli atbalstījis organizāciju grūtā brīdī.

A. Zumbergs: — «Vārpas» tradīcijas ir senas, jau no pirmskara laikiem, kad mūsu tēvi un vectēvi uzcēla šo namu, organizēja tajā pagasta kultūras dzīvi. Pārņemt pirmskara tradīcijas bija dundadznieku pienākums.

Lūk, ieskats vēl dažu runātāju teiktajā.

Pēteris Sāmītis: — Finansiāli uzturēt šo ēku būs ļoti grūti. Ierosinu vākt ziedojumus. Šajā pasākumā jāpiedalās visai Dundagas sabiedrībai...

Inese Kramiņa: — «Vārpa» nekad nav bijusi šķērslis pašvaldībai, bet palīgs tai. .. Daudzās jomās mēs varētu veiksmīgi sadarboties. Tas veicinātu arī pagasta sabiedrības sa-

liedētību. .. Mums ir jādoma par bērnu un pusaudžu brīvā laika izmantošanu ārpus skolas, ir jādod iespēja to izlietot neit.

Miervaldis Ceimurs: — Manā jaunībā te .. pat volejbolu spēlēja. .. Vajag atjaunot šaha tradīcijas Dundagā. .. Jaunieši, piedaloties dažādos pasākumos, iemācīsies kulturāli uzvesties. ..

2002. gadā apstiprināti šādi «Vārpas» darbības virzieni.

Turpināt iesāktās tradīcijas: rīkot parka svētkus, māksliniecisko kolektīvu festivālus, salidojumus, iedibināt Amatnieku dienas un Ugunsкура dienas — veltītas janvāra barikāžu atcerei, veicināt kultūru un izglītību, pieaugušo izglītību (kursi, lekcijas, semināri, tikšanās, amatniecība), atbalstīt interešu klubu darbību, sniegt pakalpojumus izklaides un atpūtas pasākumu rīkošanā, apsaimniekot tautas namu, rīkot sabiedriskās talkas nama apkārtnes sakopšanā, veikt finansiālo darbību (grāmatvedības uzskaitē, projektu izstrādē, sponsoru piesaistē, ziedojumu vākšanā), tālāk izpētīt «Dundagas vārpas» vēsturi un atspoguļot organizācijas darbību masu saziņas li-

dzekļos, sadarboties ar Dundagas pagasta pašvaldību, iestādēm, uzņēmējiem un citām nevalstiskajām organizācijām.

Kopsapulcē arī nolēma lūgt pagasta padomi sniegt iespējamo finansiālo un organizatorisko atbalstu «Dundagas vārpas» darbībai, kas atbilst visas Dundagas sabiedrības interesēm.

Izteikties aicināju «Vārpas» valdes locekli Āriju Jāvaldi un jauno valdes priekšsēdētāju Anitu Nazarovu.

Ā. Jāvalde: — Mums jā mēcās saprast jaunu jēdzienu «nevalstiska organizācija». No Valsts prezidentes uzrunas sapratu, ka pašvaldības nespēj izdarīt visus darbus, tāpēc rosiģiem cilvēkiem jā dibina organizācijas un jādabojas. Dundagas pašvaldībai jāpriecājas, ka ir «Sendienas», «Saskaņa». «Vārpas» vienīgais trūkums — līdz šim neesam piesaistījuši jauniešus. Man par to sāp sirds. Viņiem jādod iespēja izteikties, rīkot diskotēkas. Viņi ir mūsu pašu bērni un mazbērni. Vai labāk ir, ja viņi brauc uz Anci, Tiņģeri, Kolkū? Esmu ievādījusi sarunas ar jauniešu nevalstisko organizāciju «Smaids».

A. Nazarova: — Jau vidusskolas

laikā biju kultordze, toreiz rīkojām tematiskos pasākumus. Kopš pirm-sākumiem darbojos ģimeņu klubā «Saskaņa». Tagad mani ievēlēja par valdes priekšsēdētāju — kādam šī nasta ir jānes.

«Dundagas vārpu» nodibinājām 1999. gada jūlijā, un mūsu galvenais nolūks bija paglābt tautas namu. Sākumā bijām 49 biedri, pēc kopsapulces esam 62.

Mums noteikti jāsameklē saimnieks, kurš rūpētos par naudas piesaisti. «Vārpai» katru gadu remontdarbos vien ir jāiegulda 500 latu. Pagaidām sūtām vēstules, meklējam sponsorus. Ceram uz pagasta atbalstu, jo tautas namā var rīkot lielākus pasākumus.

Līdztekus interesei klubu pasākumiem pie mums varētu spēlēt dažādas galda spēles, kā novusu, tenisu, zolīti. Noteikti jāatjauno Baltās stundas un amatierteātra darbība, būtu jā dibina amatnieku klubs. Nams visvairāk pie sirds ir pensionāriem, bet mums jāiesaista divdesmitgadnieki, trīsdesmitgadnieki.

Viegli nav un nebūs, bet gan jau, visi liekot galvas un spēkus kopā, tiksīm galā.

Alnis Auziņš

Apaļā galda bruņinieki

Dundaga pašu acīm

(Turpinājums no 1. lpp.)

atpūtas pasākumus. Noteikti jāatzīmē mūsu paveiktais tūrisma jomā. Pērn piedalījāties akcijā «Apceļosim Latvijas pilis un muizas». Mūs apmeklēja 750 cilvēku, un rekords bija ieņēmums par pārdotajām ieejas biļetēm — Ls 3 500. Mēs, trīs cilvēki, veselu pusgadu strādājām visas sestdienas un svētdienas.

K. Fogle: — Lielākais pasākums bija Teātra svētki — izdevusies reklāma Dundagai. Esmu dzirdējusī labas atsauksmes. Skolai nozīmīgs bija «Erudīta» pasākums, jo citu skolu jaunieši iepazīnās ar mūsu pili — kaut ko tādu, ko iepriekš nebija redzējuši. Daudz mums dod draudzība ar dāņiem. Ikviens jaunietis, kas aizbrauc uz Dāniju vai uzņem ciemiņus šeit, ir ieguvējs.

G. Laicāns: — Priecājos, ka īstenojusies mana iecere par *apaļajiem galdiem*. Turpmāk regulāri vajadzētu rīkot šādas apspriedes par katru svarīgu jautājumu.

Pirmais notikums pērn bija pašvaldības vēlēšanas. Tad spīlgti atklājās pozīcija un opozīcija, bet žēl, ka patlaban neesam satikušies pie viena galda. Otrs svarīgākais — sabiedrisko attiecību veidošana un avīzes «Dundadznieks» nodibināšana. Mūsu darbam nebūs svara, ja nemācēsīm cilvēkiem to izskaidrot. Treškārt, atjaunotais pagasta administratīvais iedalījums ciemos.

R. Lugeņins: — Pagastā svarīgas bija vēlēšanas, bet es vēl balsot nevaru. Nozīmīga bija dāņu vizīte mūsu pagastā un skolā. Nākamais — «Lauku Avīzes» dienas, kurās varējām psihologei izklāstīt savus jautājumus, uzzināt, kā labāk rīkoties tajā vai citā gadījumā. Svarīgas skolā ir mācību priekšmetu olimpiādes, jo tad ikkatrs var sevi parādīt no labās puses. Ir tā, ka reizēm skolēni baidās izteikt savas domas un noslēdzas sevi.

Aina Pūliņa: — No savas darba pieredzes zinu, kāda nozīme ir pareizam dzīvesveidam. Man žēl, ka daļa mūsu jauniešu ir nikotīnmāni, alkoholiķi un arī narkomāni. Par to gribētos lasīt mūsu laikrakstā. Otrs — jādoma par kustībām, sportu. Ja no jauniešiem nenāk ierosme, tad mums jārada piemēroti apstākļi, ziemā tas var būt laukums, kur paslidot.

Tā kā es vadu arī ekskursantu grupas, tad allaž jāpaskatās uz Dundagu ar ciemiņu acīm. Es palielos par skolas un pils juntu, par jauno katlu māju. Dundagas centrs ar katru gadu kļūst sakoptāks, tirgus laukums — aizvien vairāk labiekārtots. Sāk atdzīvoties vecais universālveikals ceļmalā. Pirmo gadu Dundagā aizvadījis mūsu lieliskais luterāņu draudzes mācītājs Mārcis Zeiferts.

Alanda Pūliņa: — Svarīgi atcerēties vārdus *izglītība, uzņēmējdarbība, Dundagas tēls, patriotisms, pozitīvisms, vide* visplašākajā nozīmē. Ar Gunāru priekšgalā iemācāties, kā politiski pareizi darboties, lai piesaistītu finansējumu. Vairāk jāizmanto mūsu novadnieki, kas aizgājuši pasaulē, — viņu skatu no malas, sakarus, arī iespēju izvērst labdarību. Jāveido labo ideju apcirknis, jādoma, ko varam saviem spēkiem paveikt, kādas talkas rīkot. Veicot lielus projektus un izmantojot *Internet*, nedrīkstam nesakopt katrs savu sētu.

Par svarīgāko pērn. Slīteres nacionālajā parkā izveidota jauna štata vienība — sabiedrisko attiecību speciālists, izremontēts bākas komplekss, izveidota pirmā vēra ņemamā taka un avīze «Nacionālā Parka Ziņas». Vēl jāatzīmē Dundagas pagasta dabas liegumu aizsardzības plānu izstrādē.

H. Vītmane: — Tiešām liels notikums ir jaunās pagasta avīzes iznākšana, par to priecājos es un citi pensionāri.

Par politiku. Arī pensionāriem tajā ir rosiģi jādabojas. Man patīka, kā pēdējās vēlēšanās rīkoja

priekšvēlēšanu kampaņu. Jā, šis laiks arī sašķēla dundadzniekus, pat pensionāru apvienību, tomēr kopumā tas bija viens no svarīgākajiem notikumiem.

Savā laikā es jūsmoju par Ineses Kramiņas vadītajām baltajām stundām tautas namā. Tur uzstājās ievērojami mākslinieki, dzejnieki, ārzemju folkloras kopa. To vajadzētu turpināt. Prieks par Teātra svētkiem, sakārtoto stūrīti — aptieku — un tur valdošo lielo laipnību.

To var pamācīties citi mūsu veikālnieki.

Dundagā agrāk bija populāri novadnieku svētki. Tādi jāatkārto un labi situēti bijušie dundadznieki jāuzaicina sadarboties, arī ziedot.

Nepatīk jauniešu drausmīgā ālēšanās pie autoostas. Neesmu apmierināta, ka Mākslas un mūzikas skolā nav orķestra.

Bet labā un skaistā ir vairāk. Dundaga ir mana sapņu zeme.

L. Vīksna: — Pilnīgi piekrītu iepriekš teiktajam par gada notikumiem. Mums svarīgas bija Mākslas un Mūzikas skolas desmit gadu jubilejas un reorganizācija. Kultūras ministrijā un Izglītības un zinātnes ministrijā ir apstiprināts nolikums par mūsu skolas statusu un iespēja profesionāli sniegt zināšanas pamatizglītībā mākslā un mūzikā. Prieks, ka valsts apsoliļusies pedagogiem nodrošināt algas.

Pūtēju orķestris ir arī mans sapnis, un vislabāk būtu, ja ierosme nāktu no pašu pūtēju puses. Tas prasa arī diezgan daudz naudas, piemēram, viena trompete maksā vismaz 700 latu. Mūzikas nodaļā gribam uzņemt dalībniekus tieši pūšamo instrumentu klasē.

M. Zeiferts: — Esmu nostrādājis gadu Dundagas luterāņu draudzē.

Vasaras vidū rīkojām dāliju ziedu izstādi, kas radīja atbalsi tuvākajā apkārtnē un ko apmeklēja pat no Rīgas un vēl tālākām vietām. Tā bija iespēja runāt par skaisto, ko Dievs mums devis. Iznāk draudzes avīzīte kā iekšējās nepieciešamības izpausme. To izlasīt var, nopērkot baznīcā, vai *Internet*. Jūlijā notika draudzes nometne Mazirbē, kas mūs iedvesmoja visam gadam. Gri bu pateikties ziedotājiem — trīs nedēļās savācām nepieciešamo summu, lai remontētu mūsu dievnama juntu.

Šogad draudzes koris svinēs 80 gadu jubileju, turklāt visus šos gadus tas ir darbojies. Esam gatavi atvērt durvis dažādiem koncertiem un aicinām pagastu sadarboties.

Bet jāuzdrošinās runāt arī par netikamo. Pirmām kārtām tās ir pagasta sociālās problēmas. Cik daudz ir nelabvēlīgo ģimeņu? Cik liels procents lieto narkotikas? Pagastā izskanējis doma veidot krīžu centru. Es dodu savu svētību šādi idejai un darbam.

G. Laicāns: — Visās nozarēs var runāt arī par nenotikušo. Es pat brīnos, kāpēc Aina nepieminēja *nelaimīgo* tualeti centrā, kāpēc mācītājs nerunāja par mācītājmuižu, ko neesam atbrīvojuši, lai Mārcis te varētu dzīvot uz vietas un strādāt ar cilvēkiem. Lai gan pieņemts nodalīt laicīgo varu no baznīcas, mums jāparedz zināmi līdzekļi garīgās mūzikas koncertiem dievnāmā. Tāds garīgais lādiņš var dot dzīvesprieku veselam gadam.

G. Abaja: — Ir tā, ka cilvēki meklē pagastā palīdzību tad, kad iestājusies krīze un jāveic ārkārtas pasākumi. Parasti gan iepriekš zina, kas kaimiņos notiek, bet — kā tu teiksi, sūdziesies? Varētu kopīgi ar baznīcu un pensionāru apvienību veidot anonīmas telefonakcijas, pēc tam šīs ziņas pārbaudīt un rīkoties tālāk.

M. Zeiferts: — Doma par uzticības telefonu un sadarbību ir ļoti laba. Mēs vieni to finansiāli nespējam, bet zināmā laikā, no teiktās diennakts stundās gan.

G. Abaja: — Pagasts varētu līdzēt ar telefonu un telpu, bet

mums nav psihologa. Tur vajadzīgs īpaši skolots cilvēks.

I. Brusbārdis: — Pagastā ir jādoma par jauniešu politiku. Vispirms ir jāveido datu bāze. Kriminālpārkapumu izdarītāji pie mums kļūst aizvien jaunāki, bet mēs neapzināmies patieso ainu.

Jā, mums nav vienotas politikas šajā jautājumā. Iespējams, vajadzīgs īpašs centrs, vismaz telpa, kur jaunieši varētu pulcēties, kur noteiktās dienās būtu psihologs, arī mācītājs. Par to jādoma. Mūsu dāņu draugi šādu telpu ir atdevuši pilnīgi jauniešu pārziņā, bet tas ir beidzies neveiksmīgi. Tas atkarīgs gan no jauniešu līdera, gan arī no pieaugušo kontroles.

Man šķiet, ka labāk būtu, ja šāda telpa atrastos ārpus skolas. Daļēji jaunieši paši to varētu organizēt un iekārtot. Bet vispirms jāatrod cilvēks, kas to vadītu, saskaņotu un ar šiem jauniešiem strādātu, — personība, komunikabla un atraisīta.

G. Laicāns: — Neformālajiem jauniešu līderiem ar minus zīmi jāliek pretī tikpat spīlgtas personības ar plus zīmi. Atcerēsimies 1970. gadus skolā — Brusbārdis ar tūrismu, Laicāns ar diskotēkām, Ābols ar ģitāras spēli. Bet kā ir tagad? Kā stundas beidzas, tā skolotājs uz mājām. Labi, ka ir tāds skolotājs Ulmanis, kas darbojas ar jaunsargiem. Mums jāmeklē un jāatbalsta dažādu sporta veidu un nodarbību entuziasti. Šiem nolūkiem būtu jāpiešķir ne viena telpa vien.

G. Abaja: — Jaunajā budžetā tam jāatvēl nedaudz līdzekļu — iesākumam. Ar entuziasmu vien neko neizdarīs.

Bet telpu, kā to rāda arī ārzemju pieredze, rīta pusē var izmantot pensionāri, pēcpusdienā — bērni un jaunieši.

M. Zeiferts: — Noslēgumā gribētu piebilst: kamēr nav telpas, iespējams rīkot vienas dienas pasākumus, savukārt «Dundadzniekam» lasītāji varētu sūtīt ierosinājumus, piedāvāt risinājumus, arī citu diskusiju tematus.

Par galda apaļumu rūpējās

Alnis Auziņš

Daces Čoderas zīmējums

Ne no maizes vien

Pēc kāda kalendāra dzīvosim?

Sācies jauns gads. Ar kādām domām un cerībām? Dzīvojot līdzī notikumiem pasaulē un pašu mājās, šķiet, notikumi rit savu gaitu. Vecos skandālus nomaina jauni, deg meži, ieviesta jauna nauda, universitātēs eksāmenu un ieskaīšu laiks. Lai nākamais gads neatgādinātu iepriekšējo, vēlamies nākotnei piešķirt zināmu dziļumu. Mēģinām saredzēt īpašas zīmes, lasot jauno gadu skaitlī tādā kā mistiskā redzējumā. Turklāt uz nākamo gadu skatāmies kā uz hipodromu, kur nav svešs viss cilvēcis-kais — cerības un vilšanās, it kā auļotu pretī jaunām uzvarām un zaudējumiem.

Gadu mijā, kad pavelkam svītru zem aizvadītā gada, apstājamies un izdarām secinājumus. Dabiska lie-

kas vēlēšanās ielūkoties nākotnē. Par parastu lietu uzskatām to, ka avižu slejās sadaļā «izklaide», kā arī citos medijos atrodam horoskopus nākamajai dienai, nedēļai, mēnesim vai gadam. Protams, pirms tam ir jānoskaidro, kas tu esi par zvēru vai rāpuli, lai precīzi varētu ielūkoties nākotnē. Tomēr gribu jautāt, vai tiešām esam tik atkarīgi kļuvuši no zīmēm, horoskopiem, zvaigznājiem? Nevar noliegt, ka cilvēkam ir nepieciešama kāda kārtība, pēc kāda priekšraksta dzīvot. Citādi dienas, nedēļu un mēnešu ritms pārvērstos haotiskā jūklī. Šajā ziņā bez noteiktiem atskaites punktiem cilvēka dzīve nav iespējama, bet pakļaut to okultām, maģiskām zīmēm nozīmē iekalt sevi važās un nebūt brīvam.

Mazo sniegums

Klusi, bet pārliecinoši vizuālās mākslas stundās strādā Dundagas vidusskolas skolotāja **Sandra Braže**. Skolas otrajā stāvā skatāmi nelieli vienotā stilā ieturēti un izkārtoti darbi.

Skolotāju, zaļanas krāsas tērpā, satieku gaumīgā, zaļi krāsotā klasē. **ORIGINĀLI!** Arī apgērbu Sandra izmanto kā uzskatāmu paraugu krāsu mācības apguvē. Pārsteidz klases remontā un izstādes izveidē ieguldītais darbs un laiks. Tikko lieliski pabeigtas neklāties studijas Latvijas Universitātē. Pa to laiku paaudzies arī mazais Rūdolfs.

— **Kur jūs ņemat spēku?**

— Mācības augstskolā lika meklēt un arvien no jauna vēlēties. Tās deva arī iespēju būt kopā ar rado-

šām personībām — pasniedzējiem, kā arī studentiem no visas Latvijas, apmainīties ar domām un iecerēm. Tas bija salīdzinājums un dzinēj-spēks.

— **Kā radās izstāde?**

— Ar sestās klases skolēniem pētījām latviešu mākslinieku darbos izmantotās krāsas, kompozīciju, pēc tam veidojām savus zīmējumu, izmantojot atrastos krāsu roņus.

— **Cik var paveikt mācību stundā?**

— Vizuālajā mākslā 7., 8. un 9. klasē paredzēta 1 stunda nedēļā, t.i., 40 minūtes. Šajā laikā jāizklāsta stundas tēma, jāveic ieraksti klases žurnālā, stundas beigās jānovērtē darbi. Ja klasē ir 26 skolēni, tad katram varu veltīt vienu pusotru minūti, turklāt tagad vizuālās mākslas stundās pēc programmas 60 procenti laika jāvelta teorijai. Kuriozs!

Godinot Ernestu Ābolu un Dundagas kori

Viens no iesāktiem un nepabeiktiem darbiem ir mūžībā aizgājušā skolotāja Ernesta Ābola sakārtotais materiāls par Dundagas kora vēsturi.

E. Ābols, kuram šogad apritētu 80, ir veicis unikālu, netradicionālu pētījumu, vēsturiskā materiālā atspoguļojot kora koncertdarbību (1982 — 1996), Dziesmu svētkus, repertuāru, diriģenta Ferija Millera darbību un dziedātāju atmiņas. Jāpiebilst, ka Dundagas koris ir senākais koris rajonā, ar nelieliem pār-

traukumiem darbojies jau kopu 1869. gada.

Ceļavārdus — recenzijas — kultūrvēsturiskā materiāla tapšanai par grāmatu devuši muzikologs docents Dzintars Kļaviņš un virsdiriģents Jānis Dūmiņš. Darbs ir apjomīgs — ap 200 lpp. Iespējams, ka šis materiāls dienas gaismu ierauga saīsināts, bet arī šajā gadījumā iespiešanai ir vajadzīgi līdzekļi. Lūzdu atsaukties tos, kuri devuši E. Ābolam fotogrāfijas un oriģinālus

Iespējams, ka sākumā viss šķiet kā izklaide, joks vai atpūta, bet pamazām no visa tā kļūstam atkarīgi, nebrīvi. Raksturīgi, ka Bībele nenoliedz šādu lietu esamību. Tomēr vienlaikus kā maziem bērniem tā atgādina, ka ar uguni — okultajām lietām — spēlēties nedrīkst, citādi var notikt ļaunuma eksplozija.

Lai organizētu savu dzīvi, mums ir jāvadās pēc principiem, kas atrodami Bībeles radīšanas stāstā. Pasaule radīta sešās dienās, bet septītajā dienā Dievs atpūtās no visiem saviem darbiem. Septiņu dienu cikls ir kā kalendāra modelis. Būtībā cilvēks ir aicināts sešas dienas nedēļā būt par turpinātāju lielajam tapšanas darbam, kurā tas liek lietā visu savu radošo spēku, bet septītā dota kā atpūta no visiem darbiem. Mēs zinām, ka šī dzīve nav paradīze, bet par to mēs domājam tad, kad pagājušas sešas

— **Pa kuru laiku iespējams iekārtot izstādi?**

— Pēc stundām. Daudziem gribētos, lai izstādes biežāk mainītos un būtu labāk noformētas. Taču tā nav izstāžu telpa, bet parasta vieta skolā, ko gribas padarīt dzīvīgāku. Par šo darbu interesējas un lielu atbalstu sniedz skolotāja Alfa Auziņa. Daudzus darbus nevar izlikt, jo pielāgojamie skatuves pakāpieni ne vienmēr ir dabijami. Agrāk vērienīgas izstādes varēja iekārtot Baltajā zālē. Viesojās pat liela ranga mākslinieki. Tagad tur ir kafejnīca. Bet šādi darbi kalpotu par uzskatāmu materiālu jau mīnētajiem «sešdesmit procentiem teorijas». Man būtu jāved skolēni uz izstādēm, jo sevišķi kultūras vēstures stundās. Pagājušā gadā ar 12. klasi Rīgā skatījām Pasaules kultūras mantojuma sarakstā ietvertu jūgendstila arhitektūru. Projektu nedēļas

darba dienas. Svētdiena, kā Kristus augšāmcelšanās diena, norāda uz nepieciešamību ik nedēļu katram cilvēkam atjaunoties garīgi.

Baznīcas kalendārs ir veidots saskaņā ar Jaunās Derības notikumiem un gada trīs lielajiem cikliem — Ziemsvētkiem, Lieldienām un Vasarsvētkiem. Dzīvojot pēc Baznīcas gada, atklājas aizvien jaunas iespējas, kā organizēt ikdienas dzīvi. Atskaites punkts ir Kristus dzīves notikumi. Pēc tiem katrs cilvēks padziļina savu garīgo pieredzi. Baznīcas kalendāra uzdevums ir ar septiņu dienu ciklu un gada trīs lielajiem cikliem organizēt garīgo dzīvi tā, lai rādītu ceļu no tumsas uz gaismu, no vainas apziņas uz piedošanu, no naida uz mīlestību, no skumjām uz prieku, no bailēm uz mieru. Bez garīgās pieredzes, kuru iegūstam, dzīvojot pēc Baznīcas gada, nav ie-

laikā izveidojām kompaktdisku par senajām rotām no Talsu novada muzeja ekspozīcijas. To varēsim izmantot kā mācību materiālu. Paši fotogrāfijām, skenējām attēlus datorā. Galvenais ir radīt interesi — ja pats ko esi darījis, izpētījis, tad raugies ar citām acīm. Vidējai izglītībai būtu jāapliecinā, ka cilvēks ir vispusīgi izglītots, diemžēl dažs pat nezina, kur atrodas muzejs Talsos.

— **Vizuālajai mākslai ir mazs stundun skaits...**

— Ar kultūras vēsturi ir vēl bēdīgāk — tas ir izvēles priekšmets. Datori, svešvaloda, matemātika — tas viss ir labi, bet kultūru *atbida*. Nākamgad šo mācību priekšmetu varbūt pat neietvers mācību plānā. Tad būs tā, ka skolēni mācēs *čatoties* internetā, runāt anglicki, bet neprātis ne angļu, ne latviešu valodā pastāstīt, ne internetā pavēstīt par savām

stīt ar ziedojumiem E. Ābola grāmatas «Dundagas kora vēsture. Hronika. II daļa» izdošanu. Dundagas koris plāno koncertēt Dundagā marta sākumā. Savukārt Vasarsvētku svētdienā, 19. maijā, Dundagas pils pulcinās Talsu, Pastendes, Valdemārpils korus un F. Millera vadīto kori, lai kopīgi piedziedātu pils skanīgo zāli. Būs ierīkota vieta ziedojumiem.

Atceroties vēsturi, pieminēšanas vērts būtu arī Puišķalns. Šajā skaidrajā, vēsturiskajā un tūristi iecienītajā vietā ne tik bieži noris plašāki pasākumi. XIX gadsimta beigās šeit

spējams pilnvērtīgi paveikt ikdienas pienākumus un darbus. Tad daudzas lietas, kuras Dievs grib dāvēt, paliek neizmantotas.

Nelegālie veidi, ar kuriem gribam izzināt nākotni — zīmes, zvaigznāji un horoskopī —, cilvēka dzīvi nevis atvieglo, bet apgrūtina, padara to nebrīvu. Dievs taču mūs ir radījis par cilvēkiem — pēc Sava tēla un līdzības, nevis par auniem, skorpioniem un zivīm... Cilvēks, kas tic šiem māņiem, būtībā aizmirst tagadni un iespējas, ko tā grib dāvēt. Bet brīvs cilvēks ir tas, kurš savu brīvību atrod Dieva noliktā kārtībā. Šāds cilvēks par savu nākotni ir drošs.

Visiem svētīgu Dieva žēlastības 2002. gadu! Lai ikviens no Dieva saņem to, ko Viņš katram grib dot!

Mārcis Zeiferts,

Dundagas evaņģēliski luteriskās draudzes mācītājs

kultūras bagātībām. Skolēni nevarēs salīdzināt pašu kultūras vērtības ar citu tautu mantojumu.

— **Ko vispār dod vizuālās mākslas apguve skolā?**

— Bērni mēdz teikt: «Mēs nebūsim nekādi mākslinieki!» Es atbildu, ka šis mācību priekšmets attīsta domāšanu — gan tēlaino, gan loģisko, gan praktisko. Bērns kļūst lokanāks arī dažādas citās dzīves situācijās, spēj radoši veikt darbu jebkurā arodā. Ne velti japāņu skolās lielu vērtību velta tēlainās domāšanas attīstīšanai. Ja to neattīsta, ja ilgstoši nenedarbina smadzeņu labo puslodi, tad tas ir gluži tāpat, it kā labo roku piesietu pie sāniem un darbinātu tikai kreiso. Varam iedomāties, kas notiktu, un patiesībā šāds «rezultāts» jau ir redzams.

Sarunājās Velga Eizenberga

notikušas Dziesmu dienas un koncerti.

Laiku pa laikam Puišķalna sakopšanā piedalījušies gan vietējie talcinieki, gan ciemiņi. Jau ilgāku laiku savu roku pieliek Kubalu skolas — muzeja saimnieks Ivars Abajs. Šogad, atskatoties uz E. Ābola 80 dzīves gadiem, pagasta jauktā kora dalībnieki sakops Puišķalnu, aicinot līdzī arī citus interesus.

Kopīgiem spēkiem veidosim Dundagas kultūru un vidi un centīsimies to saglabāt savam priekam un arī nākamajām paaudzēm!

Sandra Lielanse

Velk un dziedē

Uz veselību!

Lai labas veselības vēlējumi nebūtu tukša skaņa, jaunā gada sākumā ārpus rindas jāintervē ģimenes ārsts! Tā, mēģinādams iedzīvoties pacienta un lasītāja lomā, pieteicos vizītē pie **Asjas Feltas**.

— **Kopš aprīļa Dundagas slimnīca un ambulance pārtapusi Veselības un sociālās aprūpes centrā. Kādi bija galvenie pārkārtojumu iemesli?**

— Pirmkārt, pavisam tuvā nākotnē neviena mazā slimnīca vairs nevarēs pastāvēt. Tas izriet gan no Labklājības ministrijas izstrādātā desmit gadu attīstības plāna, gan no jaunā Komerclikuma. Otrkārt, Kurzemes slimokases piešķirtais finansējums mūsu bezpeļņas organizācijai — Dundagas slimnīcai un ambulancei — nebija pietiekams, bet pagasts nedrīkstēja palīdzēt.

Lai darbotos un attīstītos arī turpmāk, mums bija jāpārtop par daļēji medicīnisku un daļēji sociālu iestādi. Mēs nomainījām nosauku-

mu, lai saņemtu trūkstošo finansējumu no pagasta. Tagad nepieciešamo naudu iegūstam trejādi: Kurzemes slimokase samaksā mūsu mediķiem darba algas, pārējo saņemam no pašvaldības un pacientiem.

Arī veselības un sociālajā palīdzībā ir trīs sastāvdaļas: slimnīca, tā saucamais dienas stacionārs un ilglaicīgā sociālā aprūpe tiem, kas vairs paši nespēj sevi apkopt.

Jāpiebilst, ka no jaunā gada Veselības un sociālās aprūpes centra vadītāja ir Diāna Teibe.

— **Pagājušā gada maija «Dundagas pagasta ziņās» jūs teicāt, ka jaunizveidotā iestāde vēl nevar uzņemt cilvēkus ilglaicīgai aprūpei.**

— Tāda iespēja ir dota, lai tikai cilvēki piesakās! Varam aprūpēt trīs sievietes un trīs vīriešus. Maksa — 90 latu mēnesī, tas nozīmē, ka cilvēks samaksā 85 % no savas pensijas, pārējo — pašvaldība vai arī tuvinieki.

— **Nesen piedzīvojām aizputinātus ceļus. Atgādiniet, kas noteikti jātur mājās aptiecinā neparedzētiem brīžiem?**

— Tas ir arī atkarīgs no tā, kas tieši ģimenē dzīvo. Mājās vienmēr jābūt pārsējiem, aspirīnam, pret-sāpju līdzekļiem, kurus var iegādāties bez receptes, kaut kam no sirds medikamentiem, vecākiem cilvēkiem — nitroglicerīnam. Antibiotikas nav pirmā nepieciešamība. Cilvēki, kas slimo ar paaugstinātu asinsspiedienu, kas bieži satraucas utt., labi zina sev nepieciešamās zā-

Ātrāk, augstāk, spēcīgāk

Desmitās rajona sporta spēles sākušās

19. janvārī Talsu sporta namā notika desmitās rajona sporta spēles. Atklāšanas parādē 16 pašvaldību komandu vidū piedalījās arī dundadznieki. Pacēla jauno rajona sporta karogu un pirmo reizi atskaņoja «Sporta odu».

Vislabāk mūsējiem veicās dam-bretē (3. vieta — A. Amoliņa, S. Mozoļevs un A. Sīpols). Pārējos sporta veidos sekmes bija šādas: galda tenisā 4. v., šaušanā 6. v., zolitē 9. v., basketbolā sievietēm 10. v., basketbolā vīriešiem 15. v., svarbumbu celšanā 13. v. Kopvērtējumā dundadznieki ieguva 9. vietu.

Sacensību otrais posms norisināsies 23. februārī. Lūdzam pieteikties sportistus šādos sporta veidos: roku cīņa, šautriņu mešana, šahs (īpaši sievietes!) un novuss.

Tālruņi saziņai: 42142 (pagasta sekretāre Sandra Kokoreviča) un 42209 (sporta dzīves vadītāja Ingu-na Klēvere).

Inguna Klēvere

Raibs kā dzeņa vēders

Kāдай jābūt kafejnīcai Dundagas pilī?

Dundadznieki izjūt nepieciešamību pēc kafejnīcas — lai paēstu pusdienas, lai pavadītu jauku vakaru draugu pulkā. Par šo iespēju interesejas mūsu viesi un tūristi. Pilij ir daudz piedāvājumu semināriem, sapulcēm un atpūtas pasākumiem, bet pietrūkst ēdināšanas iespēju.

Vai arī jums tā šķiet? Ja atbilde ir apstiprinoša, tad — kādu kafejnīcu veidot? Ar vai bez tirdzniecības ar alkoholu?

Jauno talantu konkurss Dundagā

Otro gadu pēc kārtas 8. februārī Valdemārpilī notiks Talsu rajona jauno talantu konkurss. 5. februārī līdzīga skate risināsies Dundagā.

Lai tajā piedalītos, jauniešiem (no visjaunākā vecuma līdz 25 gadiem) ir jāsasgatavo priekšnesums jebkurā skatuves žanra veidā, ievērojot galveno nosacījumu — tam noteikti jābūt jaunrades darbam. Tas var būt kādas dziesmas aranžējums, jaunas dejas horeogrāfija, oriģināli atklāts literārais darbs vai arī

Izrāde «Montā»

16. janvārī kafejnīcā «Monta» interesenti dzīvoja līdz Hermana Paukša spiritisma seansam (autora dots lugas žanra apzīmējums) «Veronikas gars». Tajā, Vairas Kamaras vadīti, darbojās Dundagas vidusskolas drāmas kolektīva vecākās

Jauno vokālistu konkurss

Talos 2. martā notiks gadskārtējais rajona jauno vokālistu konkurss *Cālis-2002* un *Gailis-2002*, pagastā – 15. februārī. *Cāļa* sacensībām var pieteikt bērnus līdz 6 gadu vecumam, *Gaiļa* — no 6 līdz 15 gadiem.

Izstāde bibliotēkā

Visu februāri Dundagas pagasta bibliotēkā aplūkojamas pašu darinātās mikstās rotaļlietas. Autores —

Viskuplākais Vecgada skrējiens

Jau piekto Vecgadu pulcējāmies pie pils, lai noskrietu katrs sev piemērotu gabalu.

Šoreiz mūsu pulks bija raženāks nekā citām reizēm. Skrējām un gājām rotaļās, turklāt jautrajās izdarībās iesaistījās gan pagastvecis Gunārs, gan izpilddirektors Andris ar filmas kameru, līdzdarbojās aktieru meistarības grupa Vairas Kamaras vadībā un, nebēdājot par nosalušiem pirkstiem, visu jampadraci pavadīja un uzmundrināja Vigo no folkloras grupas ar akordeonu.

Katrs cēla tik, cik jaudāja pānest, bet Toms un Dace pieveica piesnigušo parku! Kā ikvienu gadu, viskuplāk pārstāvētas bija Ošiņu un Glegļu-Krišonu ģimenes. Visi dalībnieki saņēma pagasta sarūpētās piparkūku sirdis.

Pasākums noslēdzās ar rotaļām un Gunāra laba vēlējumiem Jaunajā gadā. Šķīrāmies apmierināti un gaišas enerģijas uzlādēti. Vēlākās dopinga analīzes bija negatīvas — neviens dalībnieks nav diskvalificēts un tātad drikst piedalīties turpmākajās sacensībās.

Aina

PASĀKUMI DUNDAGAS PILĪ

✕ **5.02.** plkst. 14 konkurss «Dundagas jaunie talanti»

✕ **15.02.** plkst. 16 mazo dziedātāju konkurss «Cālis — 2002» un «Gailis — 2002»

✕ **16.02.** plkst. 21 Valentīndienas balle. Spēlē muzikanti no Pastendes. Ielūgumi Dundagas pilī, maksa Ls 2,50

✕ **2.03.** plkst. 16 koncerts «Dzied un dejo dundadznieki»

Sīkākas ziņas pa tālr. 42093 vai 9141121.

Mākslas un mūzikas skolas mūzikas nodaļa 6. un 7. februārī rīko *atvērto durvju dienas*. Aicināti vecāki un citi interesenti.

Voi man šes!

Ginesa rekords arī Dundagā

Kā vēsta mūžvecā ziņu agentūra CēBēBē, Ginesa rekordu grāmatas nākamajā sējumā dižosies arī Dundagas vārds. Vietējās Lampiņskrūvēšanas biedrības aktivistiem pagājušā gada pašā nogalē beidzot izdevies labot pasaules rekordu, no 7,5 metrus augstās Ziemassvētku egles («Gabriēlas» egles) izskrūvējot 50 krāsainās spuldzītes. Iepriekšējais rekords — no 7,1 m augstas egles izskrūvētas 48 spuldzītes — līdz šim piederēja mūsu vēsturiskajiem brālēniem Trinidadai un Tobago. Gan jāpiebilst, ka tōbāgiešu egle patiesībā bija pal-

Servi uzņem Una Sila

Desmito gadu sportu Dundagas vidusskolā māca skolotāja **Una Sila**. Pagājušajā rudenī valsts svētku priekšvakarā Una saņēma pagasta atzinību par sporta dzīves pilnveidošanu, iepriekšējā numurā paguvām paziņot par lielāko panākumu — skolotājas trenēto 1990. gadā dzimušo zēnu pirmo vietu IZM un Latvijas jaunatnes sporta centra meistarsacīkstēs.

Mūsu sarunā bija kā volejbola spēlē — kolīdz sūtīju savu jautājumu servi Unas laukuma pusē, tā mana pretspēlētāja veikli atsita šo bumbu un tūlīt raidīja īsu atbildes gremdi atpakaļ. Protams, mēs trenējamies bez punktiem...

— **Kāda jūs bijāt bērnībā? Kāpelējāt, skrējāt, daudzjāties?**

— Paibērniņš nebiju, visur gāju, dariju to, ko gribēju.

— **Fizikultūras stundas jums iepatīkās uzreiz?**

— Jā, jo daudz mājās darījām. Vecāki allaž ņēma līdzī, ziemā visa ģimene slēpojām, slidojām, hokeju spēlējām.

— **Daļai bērnu, pārkāpjot mācību iestādes sliekšni, sports kļūst par nopietnu pārbaudījumu, kas reizēm pāraug nepatīkā. Cik liela ir skolotāja loma, māka ievirzīt nesagatavotus audzēkņus?**

— Jā, skolotājs var daudz, tomēr, ja ģimenē iestāstīts, ka sports nekam neder, tad pedagogam ir grūti. Ģimenē ir jāieliek pamati, jāieaudzina gribēšana.

— **Ar ko atšķiras sports tagad no agrākās fizikultūras?**

— Tagad ir daudz brīvāk. Protams, ir normatīvi, bet senāk tie bija drakoniski.

— **Vai tas ir labi vai slikti?**

— Vienā ziņā labi, bet...

— **Kā mainījusies bērnu fiziskā sagatavotība?**

— Veselība ir pasliktinājusies. Tagad daudz vairāk bērnu ir atbrīvoti no sporta.

— **Vai aizraušanās ar volejbolu ir Dundagas fenomens kopš pēckara laikiem?**

— Bijuši kāpumi un kritumi. Sākumā man trenīngrupās bija mazāk bērnu, pēdējos gados interese par šo sporta veidu ir pieaugusi. Pašlaik piekttklasniekos tā ir milzīga. Ceturtā — piektā klase ir īstais vecums, kad sākt nopietnas volejbola nodarbības. Es strādāju ar piektajām — septītajām klasēm un ar vidusskolas zēniem.

Volejbolu mācu ārpus stundām sporta skolas grupām, te ir Talsu sporta skolas filiāles volejbola nodaļa — no visiem sporta veidiem vienīgā.

— **Kāpēc tomēr tieši volejbols ir uz viļņa?**

— Sava nozīme ir konservatīvai dabai, bet jābūt arī atbilstošiem skolotājiem. Ja te sāktu strādāt kāds ar basketbola vai vieglatlētikas specializāciju, tad attīstītos šie sporta veidi. Gadu gaitā ir visādi mainījies — ir bijusi volejbola specializācija, tad nav bijusi, bet vienmēr kāds skolotājs ar volejbolu ir aizrāvis. Manā skolas laikā tādi bija Lapiņa un Klēvers.

— **Kā ar pārējiem sporta veidiem?**

— Mans pienākums ir volejbols. Skolā māca arī citus sporta veidus, bet atkārtāju — viss atkarīgs no skolotājiem.

— **Kāpēc jūs pati izraudzījāties volejbolu?**

— Man patika, ka šajā spēlē neviens negrūsta, nesit.

— **Vai jums ideāli sportā ir bijuši?**

— Nē.

— **Kā sporta gaitas turpina jūsu bijušie audzēkņi?**

— Daudzi spēlē augstskolu komandās.

— **Vai vienpadsmitgadīgie zēni, kas savā vecuma grupā izcīnīja pirmo vietu, bija ievērojami pārāki par sāncensiem?**

— Nē, bija ļoti sīva cīņa. Pirmo reizi desmit gadu laikā kāda manis trenēta komanda ieguva pirmo vietu. Šie zēni tiešām ir spējīgi. Tādi bija arī tie, kas pērn beidza skolu, viņi vasarā bija labākie «Volejbumā».

— **Lielais sports janvārī diemžēl izskanēja saistībā ar dopingu. Vai tur — pašā virsotnē — vispār iespējams būt pilnīgi godīgam?**

— Kas nav pieķerts, tas nav zaglis.

— **Diezgan bēdīgi.**

— Līdz zināmiem sasniegumiem var nokļūt ar dabas doto un savu centību, bet tālāk bez medicīnas neiztikt. Bet es nekad neesmu teikusi, ka mans mērķis būtu sagatavot valsts mēroga sportistus. Turklāt tad vajadzīga liela apstākļu sakrītība.

Šis ir man darbs un hobijs — abi ir nešķirami saistīti.

— **Vai jums pašai ir bērni?**

— Divas meitas — četrus un nepilnus divus gadus veca.

— **Vai jūs viņas ievirzāt sportā?**

— Katrs pats izvēlas. Mēs kopā ejam, braucam, darām. Ziemā ar kamanīņām un slēpēm, vasarā mācām peldēt.

— **Vai jūsu dzīvesbiedrs ir tikpat sportisks?**

— Ne īpaši! Bet tas jau laikam labi.

Alnis Auziņš

Par zaļu pat vēl zaļāks

Ekskursija uz Saeimas namu

Pērn 19. decembrī Dundagas vidusskolas 12. klases pēc Saeimas priekšsēdētāja Jāņa Straumes uzaicinājuma kopā ar skolas direktoru Imantu Brusbārdi un klašu audzinātājiem devās uz Saeimas namu.

Valsts parlamentā mums bija paredzēta svinīga tikšanās ar Saeimas priekšsēdētāju, kā arī ekskursija pa namu. Dundagas vidusskola ir pirmā Latvijas skola, kuru uzaicinaja uz šādu tikšanos.

Viesu zālē mūs jau gaidīja Saeimas priekšsēdētājs, žurnālisti un pulks fotogrāfu. Straumes kungs mūs īsumā iepazīstināja ar saviem amata pienākumiem. Tad vārdu deva mums. Drikstējām jautāt, taču to

Ziedu veikalā «Pelītes» var pasūtīt ziedu kompozīcijas, sēru vainagus un ziedu sakārtojumus *strausus*. Sīkākas ziņas: Talsu iela 16, tālr. 40102.

Asotajā februārī Dundagas pagasta bibliotēka ielūdz žurnāla «Sieviete» cienītājus uz tikšanos ar redakcijas darbiniekiem un kādu no februāra rakstu varoņiem. Sākums pulksten 13.

«Dundadznieks» nr. 1(3) 2002. gada janvāris. Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī. Redakcijas adrese: Dundagas pagasta bibliotēka, Talsu iela 7, Dundaga, LV 3270. Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: mob. 9162130, darbā 42331, epasts: alnis@dundaga.lv), Rudīte Balķīte, Imants Brusbārdis, Dace Čodera, Gunārs Laicāns, Aivars Miška, Alanda Pūliņa, Dace Rumpe. Publicētie materiāli ne vienmēr pauz redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijas — arī intervjējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».
Iespiests Talsu tipogrāfijā. Metiens: 500 eks.